

DIRVA

THE FIELD

Nr. 11
Kovo-March 18, 1954
Cleveland, Ohio

Kremliaus paslaptys

BERIJOS IR DEKANZOZO LIKVIDAVIMAS. — STALINO MIRTIS. — BULGANINO VAIDMUO. — BERIJOS RYSIAI SU VAKARAIŠ.

Apie Kremliuje vykstančias varžybas laisvąjį pasaulį pasiekia vis daugiau žinių. Vienas iš paskiausių liudininkų yra sušaudytojo Berijos pusbrolio Dovydas Berija, buvęs Gruzijos vid. reik. ministerio (faktiškojo Lietuvos duobkasio Dekanozovo) pavaduotojas ir saugumo ministerijos tardymų skyriaus vedėjas. Jo parašų ir pareiškimų tikrumą paliudijo pats G. Besiedovskis, išgarsėjęs atsiminimų, kuriuose buvo kalbama ir apie Lietuvos bolševikinę planus, autorius. Jis seniau buvo laikomas vienu iš žymiausių Sovietų diplomatų ir dirbo Sovietų ambasadoje Tokio mieste ir Paryžiuje. Bet paskiau nusisukęs nuo sovietinio režimo ir pasirinko laisvę. Dabar yra viešai paskelbęs su minimojo G. Besiedovskio parašu faksimilę, atžymėtą 1953 m. lapkričio 12 d. data, pasirašyta Paryžiuje, kurioje tvirtinama, kad Besiedovskis 1953 m. rugpjūčio 22 d. Garavano įlankoje buvo sutikęs minimąjį Dovydą Ivaną Beriją, kuris apie dabartinę padėtį Sov. Sąjungoje suteikė sensacingų žinių.

Tuose savo pareiškimuose D. I. Berija, vid. reik. min. Lavrentijaus Berijos pusbrolio, sakosi visai aiškiai žinąs. Pabėgdamas iš Sov. Sąjungos, jis sakosi žinojęs, kad jos jau niekad daugiau nebeatoms, kol ten siaus dabartinis režimas. Lavr. Berijos pusbrolio 1937 m. buvo paskirtas NKVD kalėjimo Tbilisio viršininku, o 1939 m. — tardytoju ypatingiems reikalams. Ka- ro metu buvo pakeltas į tardymo skyriaus vedėją, 1950 m. — į saugumo viceministrą ir 1953 m. kovo mėn. — paskirtas Gruzijos vidaus reikalų viceministru. Apie savo pusbrolio nuvertimą jis papasakojo: Visagalis Lavrentijus Berija, vos tik gavęs pranešimą apie neramumus Vokietijos Rytų zonoje, tuč-tuotau išskrido į Berlyną. Ten pat atvykti kuo skubiausiai buvo įsakytas ir pasakotojo tiesioginiam šefui Dekanozovui, buvusiam anksčiau TSRS ambasadoriui Berlyne, laikytam vienu iš geriausių Kremliaus ekspertų Vokietijos reikalais. Birželio 26 d. susijungęs su tuometiniu saugumo šefu Merkuloju, kuris buvo taip pat suimtas rugpjūčio mėnesį ir vėliau su L. Berija sušaudytas, D. I. Berija iš jo perypatingą klaidą sutartu kodu sužinojo, kad jo pusbrolio Lavrentijaus, vos tik grįžęs birželio 25 d. iš Berlyno, buvo paprašyta tuč-tuotau atvykti į ekstrasmuktą kpt prezidento posėdį.

STALINO MIRTIS

D. I. Berijos teigimu, Stalino mirtis, buvo nuo žmonių slėpiama ištisą savaitę; iš tikro Stalinas miręs 1953 m. kovo 1 d. rytą. Vasario 28 d. Stalinas buvo nuvykęs į Chruščiovo suroštą pobuvį, bet jame pasijuto blogai. Pakviesti gydytojai jau nebegalėjo jo išgelbėti. 1953 kovo 1 d. ryto 4 val. 30 min. buvo konstatuota Stalino mirtis. Naujieji Sovietų viešpačiai, bijodami neramumų, uždraudė net ir liūdesio demonstracijas.

(Perkelta į 8 puslį)

George Bidault (kairėje) ir Konrad Adenauer (dešinėje) Paryžiuje aptarė kaip baigti seną vokiečių ir prancūzų ginčą ir nusispratus dėl Saaro krašto. Jei tą ginčą pasisektų likviduoti — Europa lengviau atsistatytų.

Pirmoji viduriniųjų Rytų moteris, egiptietė, Liela Takla, studijavusi Southern California universitete, paskirta Kairo mieste atsakingom teisininkės pareigoms.

AMERIKOS VALSTYBIŲ KONFERENCIJOJ

Amerikos valstybių konferencijoj, vykstančioj Venecueloj, po aštraus JAV valstybės sekretoriaus Dulles pasisakymo prieš komunizmą, šeštadienį buvo balsuojama jo įteikta rezoliucija. Iš posėdžiaujančių 20 valstybių atstovų, 17 pasisakė už Dulles rezoliuciją. Susilaikė Argentina ir Meksika. Prieš balsavo tik Guatemalos užsienio reikalų ministras Guillermo Toriello.

Šis valstybės sekretoriaus Dulles rezoliucijos laimėjimas, stiprinant kovą prieš komunizmą, laikomas ir JAV ir paties Dulles dideliu laimėjimu. Išryškėjo, kad iš Amerikos valstybių, tik Guatemala yra nuėjusi Maskvos keliu. Ši valstybė duoda Maskvos agentams visokią prielaidą ir per ją eina komunistiniai ryšiai į visas Amerikos valstybes. Reikia manyti, kad po to konferencijos ir po priimtos rezoliucijos, bus pajieškota priemonių Guatemalos vaidmenį izoliuoti.

VISAM PASAULY

• JAV laivynas praneša, kad bandomi du nauji laivyno lėktuvai, kurie gali pakilti statmenai į viršų ir nusileisti. Tokiu būdu lėktuvnešiai galės turėti daugiau lėktuvų ir jiems pakilti nereikės didelio ploto. Šie lėktuvai darą perversmą laivyno aviacijoje.

• JAV Kongrese, 46 balsais prieš 43, pasisakyta drauge spręsti Havajų ir Aliaskos valstybės teisių pripažinimą. Jei viskas eis palankiai — JAV vėliava turės 50 žvaigždžių.

• Vakarų Vokietija, mažindama valstybinius mokesčius, pirmąsias juos sumažino nepasiturintiems, kitaip sakant mažiausia uždirbantiems. Jiems mokesčiai sumažinti 50%.

• Italijoje didelių nemalonių svarstoma ir komeituo- jama narkotikų ir žmogžudystės byla, kurioj įrašyta daug įtakingų asmenų.

• Raud. Kinijoje, kaip pranešama iš Formozos, vykdomi dideli kariniai manevrai. Manevrai vyksta pietiniais pajūrio krantais esančiais prieš Formozą, iš kur raudonieji tikisi puolimo.

• Kanados min. pirmininkas St. Laurenti, grįžęs iš 6 savaičių pasaulinės kelionės, rado padidėjusią opoziciją prieš jo neatsargų pasisakymą, kad raud. Kiniją reikia pripažinti.

• Prancūzų Indokinijoje prie Dien Bien Phu, kaip praneša prancūzų šaltiniai, komunistai netekę 5000 užmuštų.

• Vokietijoje, Dueseldorfe, nuo gegužės mėn. 15 d. iki 30 d. rengiama tarptautinė spaudos ir popierio paroda. Joje bus išstatyti patys naujausieji tų šakų atradimai.

MOKESČIŲ KLAUSIMAS

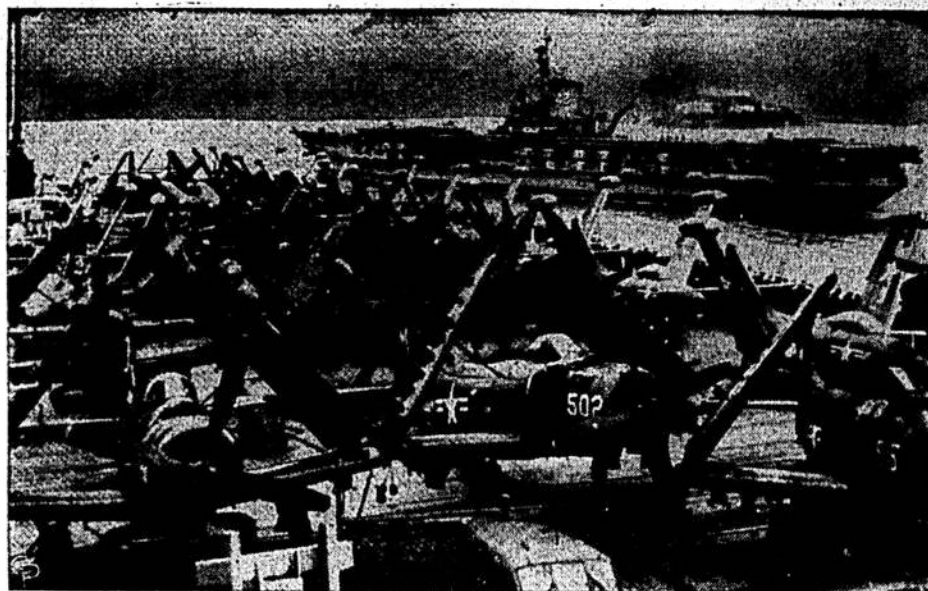
Valstybinių mokesčių (takų) klausimas, lygiai gyventojų, lygiai valdžios sluoksnių tarpe, pasidarė nesantaikos obuoliu. Mokesčių klausimais, šiais metais esant rinkiminiams metams, vedama ir tam tikra politika. Ir respublikonai ir demokratai nori mokesčių palengvinimo. Ką tuo reikali daro respublikonai, demokratai šaukia, kad daro pataikaudami turtingiesiems ir skriausdami varginguosius. Respublikonai atsikerta, kad demokratai nenori matyti teisybės ir iš mokesčių daro tik rinkiminę politiką.

Mokesčių klausimu turėjo pasisakyti ir JAV prezidentas Eisenhoweris. Jis į visus gyventojus, per radiją ir televiziją, kalbėjo kovo mėn. 15 d., kada mokesčių mokėtojai baigia tvarkyti praėjusių metų dokumentus.

Eisenhoweris priminė, kad jau nuo šių metų pradžios asmeninių mokesčių sumažinimas valstybei nubraukia 5 bilionus dolerių pajamų, kai tuo tarpu mokesčių mokėtojas tai labai mažai tepajunta. Jei būtų padaryta taip, kaip kai kurie demokratai siekia, kad neapdedama asmeninių pajamų suma būtų pakelta iki \$700, tai valstybė vėl netektų 2½ bilijonų dolerių pajamų. O jei ta suma būtų pakelta iki \$1000, tai valstybė netektų 8 bilijonų dolerių pajamų.

Eisenhoweris išdėstė visus motyvus, kurie neleidžia mokesčių klausimu daryti naujų pavienygių, nes ir tai jau bus padaryta valstybės pajamoms skriauda.

Aišku, prezidentas Eisenhoweris atstovavo valdžios politiką: Eilinis pilietis nori, kad jam būtų geriau gyventi ir valstybė jam uždėtų mažiau prievolių. Dabar, kada asmeninės darbininkų pajamos mažėja, kiekvienas nori palankesnės mokesčių politikos. Todėl nereikia laukti, kad prezidento valstybinė nuomonė būtų visų krašto gyventojų su- prasta taip, kaip jis išdėstė. Dauguma tebekartos, kad mokesčius vistiek galima sumažinti. Ir partijos, siekdamos pergalės, tuo klausimu dažnai kalbės ir... darys sau palankią politiką. Nėra jokių davinų teigti, kad respublikonams šis klausimas, vedant rinkiminę kompaniją, duotųsi lengvai išsprendžiamas. Atsiradę nedarbo reiškiniai ir mokesčiai gali paklupdyti respublikonišką dramblių...

Du Amerikos didžiausi lėktuvnešiai, su šimtais lėktuvų, praplaukia pro San Francisco įlanką. Už lėktuvnešių, tolimoj, matyti Rock, Alcatraz salos federalinis kalėjimas.

Ženevos ežero pakrantėse

PRIE ŽENEVO EŽERO. — DIDIEJI TURIZMO CENTRAL. — ŽEMĖ NAMŲ PAMATAMS BRANGESNĖ UŽ VISĄ NAMĄ. — DAUGIAU KAIP PUSĖ STUDENTŲ SVETIMŠALIAI. — VISI PASAULIO DIDIEJI ČIA BUVO. — TAI PAT IR KARALIAI, NETEKE SOSTŲ.

(Mūsų bendradarbio Šveicarijoje)

Kiekvienas, be abejo, žino, yra girdėjęs arba skaitęs apie Šveicarijos gamtos grožį, bet neabejojama viena gražiausių sričių yra nusitęsusi Ženevos ežero pakrantė. Šio ežero vandenys skalauja trijų šveicarų kantonų ribas, o kitas krantas jau priklauso Prancūzijai. Pagal oficialines geografines sąvokas jis vadinamas Lemano ežeru, bet jis daugiau žinomas Ženevos ežero vardu, nors jo pakrantėje yra įsikūrę dar ir kitas didelis ir gana pagarsėjęs miestas, būtent Lausanne (Lozana).

Vasarotojams žinomas dar vienas Lemano ežero miestas — Montreux, nors jis savime- tēra nedidelis miestelis, priglaudęs savo mūruose apie 12.000 gyventojų. Bet bekeliaujant po svetimus kraštus galima užtikti žmonių, kuriems nieko nesako tokio stambaus miesto, kaip Berno vardas, bet kurie gerai pažįsta Lucerną, Interlakoną ir Montreux. Mat, tai yra didieji turizmo centrai, kuriuos pamatyti laiko reikalinga kiekvienas šveicarų žemės lankytojas. Kai prieš daugiau kaip 20 metų šių eilučių autorius pirmą kartą atvažiavo į Šveicariją, ir jis nuvyko į Montreux. Mums ši vietovė paliko tikrai neišdildomą įspūdį ir tada švaigojome, kaip būtų malonu ten nuolat apsigyventi. Vėliau teko keliauti po įvairius kraštus ir gėrėtis vietovėmis, kurios savo grožiu yra pranašesnės už Montreux. Bet kiekvieną kartą, kai praleidžiam kėlias dienas šiame šveicarų miestelyje, tikrai atsigauname dvasia.

Montreux priskaitoma su viršum 50 viešbučių, kurių keli yra tikri palociai. Gyviausias sezonas yra vasara, kai čia poilsio įsiekiančių yra daugiau, nei kaip vietinių gyventojų. Paplitus slidžių sportui, Montreux pastebimas tam tikras žiemos sezono judėjimas, bet savime- miestelis žiemą daro miegančios gražuolės įspūdį. Didžiųjų viešbučių langinės uždarytos, taip pat daugelyje privatinų vilų nespinksi vakarais jokia šviesa.

• Bet ir žiemą čia saulė dažniausia nesigaili pažerti savo gyvenančių spindulių, o ežero vandenys taip pat mėlynuoja, kaip Viduržemio jūra. Neveltui šis palaimintas žemės lopynas pramintas šveicarų Riviera. Bet šilimą kiek aikvojančios saulės ir žydrųjų vandenių Montreux grožį sudaro jo geografinė padėtis. Alpių kalnai čia jau nebeatstremia į dangų, jie vėl majestotiškai pakyla tik antrojo ežero pusėje, jau prancūzų žemėje, kur, kai pasitaiko ypatingai palankios atmosferinės sąlygos, galima stebėti augš-

čiausią senojo žemyno viršūnę — Montblancą (Baltąjį Kalną). Bet ir šveicarų pusėje sunku surasti lygią vietą, kalnai ir kalvos prieina prie pat Lemano ežero, o pašlaitėmis išsistatę dailūs miesteliai ir sodybos. Čia kiekviena žemės pėda brangi, nes pamato parengimas statybai kainuoja gal ir brangiau, nei kaip pats pastatas. Montreux susikerta kelios geležinkelio linijos, kuriose traukiniai nardo iš vieno tunelio į kitą, į čia ateina traukiniai iš garsaus Berno Oberlando (Bernų Augštumų), kur kalnų pašlaitėse išsidriekusi pasaulinio vardo žiemos sporto vietovės. Visas šveicariškosios pusės Lemano ežero pusės apasodintas vynuogynais. Susidaro įspūdis, tarytum pašlaitėmis suguldytos kopėčios, nes vynuogynams dirva parengta terasėmis, pakopomis.

Per kartų kartas į vynuogynus įdėta daug triūso. Juodžemį neretai tekdavo sunėsti krepšius, o terasių sienos yra išmūrytos, tarytum brangūs pastatai. Bet užtat pašlaitėse, apsaugotose nuo žvablių šiaurės vėjų Alpių kalnų, noksta sunkios vynuogių kekės, o iš jų išspaudžiama vynas laikomas geriausiu šveicarijoje. To vyno išpaudžiama tiek gausiai, jog žmonės net nepajėgia jo išgerti; tuomet valdžiai tenka stambiomis subsidijomis remti vyno gamintojus, o krašto gyventojus raginti gerti vyną. Visoje Šveicarijoje galima užtikti plakatus: "Schweizer Wein muss es sein!" (atsieit, ant stalo turi būti šveicarų vynas).

Montreux gamtovaizdis primena ne tik prancūzų ar italų Rivierą. Kai žiūri į Lemano ežero žydrąsias įlankas, prieš akis stojasi Neapolio vaizdas. Apie Neapolį sakoma, kad jį pamčius galima jau ir mirti, nes, girdi, nieko gražesnio jau nebetekia pasaulyje pamatyti. Kartą pa-

buvojus Montreux, pasigėrėjus jo nuostabios gamtos vaizdais, paragavus Lemano ežero saulės įsibursių vynuogių skys- tymėlio, — mirti tikrai nesino- ri... Iš jo išvykus, geidi vėl kiek galima greičiau jį aplankyti.

Tiek Montreux, tiek visame Lemano ežero pakrantėje veikia eibė mokyklų, kuriose mokosi šveicarai, bet dar daugiau įvairių turtuolių svetimšalių vaikų. Šveicarija yra davusi pasauliui Pestalozi, didžiausią pedagogą, bet ir šiandien šveicarai garsėja savo mokyklomis. Kai paskaitai žymių žmonių biografijas, dažnai patyri, kad jie jaunystėje yra lankę šveicarų mokyklas, — dažniausia Lemano ežero pakran- tėje. Kaip pavyzdį paminėsime Ame- rikos demokratų kandidatą į prezidentus Stevensoną. Paly- ginti nedideliame plote veikia net du universitetai — Ženevoje ir Lozanoje. Iš statistikos matyti, kad daugiau kaip pusė studentų Ženevoje yra svetimšaliai. Pirmoje vietoje stovi amerikiečiai.

Tuoju už Montreux į Lemano ežerą įteka Ronos (Rhone) upė, kuri, susimaišiusi su ežero vandenimis, ties Ženeva vėl iš- teka ir už gery 500 kilometrų, perskrodusi Prancūziją, įteka į Viduržemio jūrą, netoli Mar- seilio uosto. Jau iš seno tiriami planai sujungti Roną su Reimu, tuomet galima būtų laivais iš Šiaurės jūros pasiekti Viduržemio jūrą. Šio sumanymo įgyven- dinimas pareikalautų daug mi- liardų frankų. Ronos upė prasi- deda šveicarų kalnų ledynuose, o jos žemutinis slėnis per pa- skutiniuosius dešimtmečius pa- verstas tikru šveicarijos sodu, kur pasodinta tūkstančiai vais- medžių, ypač abrikosų. Iš čia šveicarų rinka aprūpinama bra- kėmis ir pomidorais.

(Pabaiga kitame numeryje)

Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Walter Bedell Smith (kai- rėje) ir Olandijos ambasadorius J. H. von Roijen peržiūri Europos gynybos sutarties patvirtinimą. Olandija buvo pirmoji, kuri po ta sutartim padėjo parašą.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class Matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Džos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Registravimas kaip antrasis klasės siuntis 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainos 10 centų.

SEŠIOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SEIMOS, GYVENANČIOS CAMBRIDGE, OHIO, AL CENTRUI PASIUNTĖ 300 DOLERIŲ AUKĄ. Kiekviena iš jų (Sankaičiai, Butrimai, Meškauskai, Balčiūnai, Gruzdiiai ir Kazlauskai) aukėjo po \$50.

• Balandžio mėn. 10 d. Brooklynėje įvyksta JAV Lietuvių Bendruomenės šėsių apygardų (Baltimorės, Bostono, Hartfordo, New Yorko, Philadelphiajos ir Newarko) suvažiavimas. Konferencija įvyks Aprišimo parapijos salėje — 259 North 5 St., Brooklyn, N. Y.

• The Gary Post-Tribune, įtakingas Indianos laikraštis, įdėjo platų, per kelis numerisėjusį pranešimą apie Lietuvą. Informacijas suteikė solistė Sofija Adomaitienė. Pranešimas buvo iliustruotas nepriklausomos Lietuvos gyvenimo vaizdais.

• VLIKo narys ir Mažosios Lietuvos Tarybos prezidento pirmininkas E. Simonaitis kovo 8 d. išvyko į Šiaurės Ameriką. Ten išbus iki gegužės mėnesio galo. Su pranešimais aplankys svarbiausias lietuvių kolonijas Kanadoje ir JAV-se.

• Suomijoje vasario 28 d. minima kaip "Kalevalos", suomių tautinio epo, diena. Helsinkio un-to doc. Dr. Matti Kuusi ta proga skaitė paskaitą apie "Kalevalos" vertimus į svetimas kalbas. Jis taip pat plačiai pasakojė apie a. a. kan. A. Sabaliauską — žalią Rūtą ir jo lietuvių k. "Kalevalos" vertimą.

CHICAGO GYDYTOJAI

Tel. ofiso Virginia 7-6583
Rezidencijos Republic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadienį, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Seštadienį, tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.

Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago III.
Saukite — YA. 7-7381
Prima: vakaris 6 iki 9, šeštadienį, 10 ryto iki 4, trečiadienį, ir sekmadienį, tik susitarus

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.
VAL: 1-3-30, 7-9 p. p. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, 10 ryto — 1 p. p. trečiadienį, 12-4 p. p. šeštadienį.

Dr. I. Kuras-Ramunis

Spec. KODIKIŲ ir VAIKŲ LIGOS
VAL: darbo dienomis 9-5 ir 6-8 v. v. šėskyrus trečiadieniais 6-8 v. v. seštadienį, 10-12 v. r. — 1-3 v. p. p.

IR

Dr. Jaras Ramunis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VAL: antradienį ir ketvirtadienį, 7-8-30 v. v. seštadienį, 3-5 v. p. p. ir pagal susitarimą
7156 S. Western Ave.
MEDICAL CENTER
TEL: Kabineto Republic 7-1168
Buto: Walbrook 5-3765

CHICAGO

LAUKIA MARGUCIO
JUBILĖJINIO KONCERTO

Jau eilę metų, kai Margutis nuveda Chicago ir visų jos apylinkių lietuvių į Civic Opera Rūmus. Jiems pripildyti reikia susirinkti per 4.000 žiūrovų.

Ir visados Margutis suruošdavo tokią muziką bei dainos programą, kuri lengvai sutraukdavo toki didžiulį lietuvių skaičių. Šiais metais — gegužės 2 dieną — Civic Operos Rūmuose Margutis ir vėl kviečia Chicago lietuvių į savo jubilėjinį koncertą. Jojo programai išpildyti atkvičiama iš Europos žymi lietuvių smuikininkė Elena Kuprevičiūtė, kuri lankysis pirmą kartą Amerikoje. Ji savo smuiko koncertais daugely Europos valstybių yra įsigijusi nepaprastai didelę garbę. Visur, kur tik ji koncertavo, ji buvo įvertinta, kaip nepaprasto talento smuikininkė.

Margučio koncerte taip pat dalyvaus Polyna Stoska, Metropolitan Operos solistė, ir Chicago simfoninis orkestras, kurį diriguos buvęs Lietuvos Operos dirigentas Vytautas Marijošius. Šis didžiulis orkestras lydis ir smuikininkė E. Kuprevičiūtė ir solistė P. Stoska. Koncerte bus išpildomi lietuvių muzikos ir dainų kūrniai. Šiuo koncertu Margutis užbaigia savo 25-ku metų veiklos atžymėjimą.

Susidomėjimas šia Margučio jubilėjinio koncerto švente Chicago yra didelis. Biletų pardavimas vykdomas jau seniai, ir laukiama, kad gegužės 2 d. — Civic Operos Rūmuose Chicago

Iš SLA Pildomosios Tarybos veiklos

DR. S. BIEŽIS, SLA daktaras kvotėjas

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje centrinėje raštinėje, kovo 1-5 dienomis, įvyko Pildomosios Tarybos pusmetinis posėdis. Apie tai ir noriu painformuoti lietuvių visuomenę, besidominčią šia fraternaline ir patriotine organizacija. Žinių ir faktų yra įdomių ir tikrai džiuginančių.

Centro namas, kad tuo metu ir dar negalutinai atremontuotas, tačiau daro labai malonų įspūdį, tiek iš lauko pusės, tiek viduje. Priekis, iki antro augšto, aliumium apmuštas. Tokios pat ir įėjamos durys, gi atitinkama spalva nudažytas priekis daro patrauklų vaizdą. Atrodo, kad dabar jau būtų visai kitas pastatas. Rūsų cemento išpiltas, augštas, sausas ir erdvas, kur sudėta senesni dokumentai ir archyvas, turįs reikšmingos istorinės medžiagos. Pirmas augštas atrodo daug talpesnis ir modernus, kur gali vykti įvairių draugių vidutinio dydžio susirinkimai. Toki svetainė labai pravartai New Yorke. Žodžiu, naujos patalpos. Remonto darbas tikrai sumaniam atliktas, už ką reikia padėkoti Seimo ir Pildomosios Tarybos komisijoms, kurios tą visą darbą atliko.

Pats posėdis, trukęs penkias dienas, buvo, kaip ir visi kiti posėdžiai po paskutinio seimo, draugiškas, konstruktivus ir našus atliktais darbais. Jis buvo dar tuom svarbus ir reikšmingas, kad jau galutinai aptarti ir priimti pusantrų metų ruošti svarbūs planai, kurie bus atlikti sekamam seimui Wilkes Barre priimti ir vykdyti. Jie duos daugiau naudos SLA nariams. Apie tai kitoje vietoje plačiau pakalbėsiu.

SLA sekretorius Dr. M. J. Vinikas pranešė, kad tik neseniai valstybių apdraudų departamentų revizoriai pilnai patikrino organizacijos padėtį, rado netik viską tvarkoje, bet dar pagyrė už tvarkingą reikalų vedimą ir saugų bei pelningą finansų investavimą, kas susidomėjimą dar daugiau sustiprina, saugumu ir tvirtumu pastatant pirmoje eilėje visų kitų fraternalių organizacijų ir net didžiulių komercinių apdraugos kompanijų tarpe. Šitokie augstų valdžios pareigūnų pakartotini pareiškimai visus narius turi džiuginti ir skatinti lietuvių įsijungti į SLA. Lietuvis turėtų daugiau susidomėti ir jungtis prie saviškių, nes niekur kitur tokios naudos negaus. Toliau sekretorius pranešė, kad pereinamuoju metu uždėtis ant investicijų buvo didesnis, negu kada anksčiau. Tai ypatingai svarbu organizacijai.

Lietuvis galės pasididžiuoti ir pasigerėti graži lietuvių kultūros pasirodymu. V. G.

DETROIT

NAUJA RAMOVĖS VALDYBA

LS "Ramovė" Detroito skyriaus nariai šiemet metams išrinko naują valdybą į kurią įeina: Balys Svila, Jurgis Mitkus ir Jeronimas Karalius.

"Ramovės" antrašas — 425 W. Grand Blvd., Detroit 16, Mich.

SOLIDARUMO MOKESTIŲ RENKA

Lietuvių B-nės Detroito Apylinkės solidarumo mokesčių rinkti yra įgalioti šie asmenys: Abarius Mykolas, Asminas Jonas, Bajorūnienė Marija, Bulota Petras, Buitkus Jonas, Čižauskas Vytautas, Griškėlis Petras, Gurka Vytautas, Garliauskas, Juška Juozas, Kodaitienė Kunigunda, Kukučionis Vladas, Kundrotienė Val., Pajaujis Zdonas, Polikaitis Bronius, Petkevičius Leonas, Paurazienė Elzbieta, Petrulis Algis, Ražauskas Kazys, Staškevičius Vladas, Staniulis Česlovas, Urbonas Vacys ir Valokaitis Juozas.

komentuosiu, buvo palankūs ir visiškai teigiami. Tas rodo sąžiningą savo pareigų atlikimą.

Išdo globėjas J. Maceina, kaip būsimo Seimo Rengimo Komisijos sekretorius, pranešė, kad šis seimas busias vienas iš šauniaušiu. Wilkes Barre geriausias viešbutis, papigintomis kainomis, jau užsakytas. Vietos matoras ir gubernatorius pakviesti. Būsią smagių pramogų, kurių metu norintieji galėsia nusileisti ir į anglų kasyklas apžiūrėti. Maceina pareiškė, kad delegatai tegul nebijo išsiuodinti, nes bus parūpinta atitinkami drabužiai, o kam patiks — galės jose ir pelningo darbo gauti...

Iš šių ir kitų pranešimų paraiškėjo, kad SLA iki ateinančio seimo pasieks ir gal net viršis \$3,000,000 turta. Tai tik vieni nintėli lietuvių fraternalė organizacija — Susivienijimas Lietuvių Amerikoje — išaugo į toki milžinišką turta. Visi nariai tuo tikrai gali džiaugtis ir didžiulius.

Padėk Europoje likusiems lietuviams tremtiniams apsiginti nuo žiemos šalčių — aukok BALFo rūbų vajui.

NAUJI ŠEIMININKAI

LEO'S CAFE

7501 ST. CLAIR EN 1-9425

Atidaro nuo 8:30 ryto iki 2:30 nakties

ŠOKIAI PENKTADIENĮ IR ŠEŠTADIENĮ

Patogi balliams — susirinkimams. Televizija, plokštelių patefonas ir kitos pramogos.

Tvarko lietuviai.

ATTENTION MEN & WOMEN BOWLERS

Cedar—Lee Recreation 2165 Lee Rd.

ANNUAL 1954

ELIMINATION TOURNAMENT

The 2nd Annual Single Sweepstake for Men & Women

4 GAMES ACCROSS 4-ALLEYS

70 cent Handicap, 200 Scratches

Call Frank E. MYERS

For Reservations FA 1-9606

Tiktai kelios priežastys kodėl Clevelando virėjai pasirenka Gaso liepsnos virimą!

Tiktai gasas duoda:

1,001 virimo karščio bet kurios rūšies maistui... tuo pat.

Liepsnos palietus šonais — Gaso liepsnos veikimas palieka sotingumą, skonį ir padidina mėsos. Lygios temperatūros — tik su GASU jūs turite lygią temperatūros kontrolę — be keitimosi — nepalyginamam kepinimui.

Be dūmų kepimas — liepsna panaikina dūmus, pečiaus gūrys gali būti uždarytas.

Greičiausias virimas — be įėjimo laikotarpio... be laukimų!

Patogumas be degtukų — vidul, viršų ir kituose jungimuose Matchless, restoranuose, valgyklose, klubuose — verda su GASU.

*Virėjai virš 99% iš Clevelando 1732 viešose virtuvėse — viešbučiuose, restoranuose, valgyklose, klubuose — verda su GASU.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos gramatika	J. Kukanauza	2.00
Anglų kalbos gramatika	V. Kamantauskas	1.00
Anglų kalbos skaitymas	V. Minkūnas	2.00
Anoj pusėj ežero	P. Andriūšis	1.50
Aukso kirvis	Juozas Švalistas	2.50
Aukštųjų šimonių Likimas	Teva Simonaitytė	3.50
Broliai Domeikos	L. Dovydenas	2.50
Barabas	Paer Lagerkvist	2.25
Būkite sveiki	Dr. S. Biežis	2.00
Baltasis Vilkas	K. Binkis	1.00
Balutis	J. J. Bačiūno leidinys	1.50
Baltaragio malūnas	K. Boruta	2.50
Buravimas ir jūrininkystė	B. Stundžia	2.00
Cascata cristalina	Venacijus Ališas	3.50
Didžioji kryžkelė	B. Brazdionis	2.00
Duktė	Alė Rūta	2.40
Dievas ir žmogus	Prel. F. Bartkus ir kan. P. Aleksa	5.00
Didžiosios atgailos	R. Spalis	3.50
Doleris iš Pittsburgho	Stepas Zobarskas	0.80
Eldorado	J. Svaistas	1.80
Gyvačių lizdas	Francois Mauriac	2.60
Govės Berniuko Nuotykių	R. Spalis	5.00
Gimdytoja	Francois Mauriac	1.75
Giatariniai vartai	N. Mazalaitė	2.00
Gimtojo žodžio baruose	P. Jonikas	1.50
Gyulių ūkis	George Orwell	1.00
Giesmė apie Gedimą	B. Sruoga ir V. Petravičius	2.00
Kaimynai	J. Paukštelis	2.50
Karoliai	Guy de Maupassant	2.50
Kaip jie mus sušaudė	J. Petraitis	1.80
Kuprelis	Ignas Seinius	2.00
Konradas Valenrodas	Adomas Mickovičius	1.50
Keliai ir kryžkelės	Putinas	2.50
Kaimiečiai	V. S. Reymont I-II-III-IV	3.00
Kudirkos raštai	I ir II dalis	3.50
Kregždutė	A. Rinkūnas	1.50
Krėvė Mickevičius	A. Giedrius	2.00
Konstitucijos	J. Grišmanauskas	0.70
Kiškučio vardinės	Stasys Džiugas	1.50
Lietuvos Istorija	Sruogienė	3.00
Lietuviškas angliškų žodynas	V. Peteraitis	5.00
Lietuvių Kalbos Istorija	Dr. P. Jonikas	3.00
Lietuvių tautos kelias I ir II d.	M. Biržiška	3.00
Lietuviškai angliškai žodynas	V. Peteraitis	5.00
Lietuvos pinigai	Juozas K. Karys	5.00
Lyrika	K. Binkis	2.00
Loreta	Stasys Būdavas	1.80
Lietuva	A. Bendorius	2.75
Laiškai žmonėms	G. Papini	2.00
Lietuvių kalbos vadovas	Red. prof. Skardžius	4.50
Lietuvių poezijos antologija	J. Aistis ir A. Vaičiulaitis	6.00
Lietuvių archyvas	Bolševizmo metal	3.00
Moters širdis	Guy de Maupassant	2.60
Lietuvių Literatūra	Pranas Naujokaitis	2.00
Mėnuo vad. medaus	N. Mazalaitė	2.50
Mėškiukas Rudosiukas	Vytė Nemonėlis	2.00
Namai ant smėlio	J. Gliada	2.00
Naujieji skaitymai	P. Abelkis	2.50
Nemunas	St. Kolupaila	2.50
Neramu buvo Laisvės Alėjoj	B. Daubaras	1.50
Nusikaltimas ir bausmė	F. M. Dostojevskis, I d.	3.00
Ora pro nobis	J. Gliada	4.00
Orfėjaus medis	A. Nyka-Niliūnas	3.00
Pirmoji naktis	L. Pirandello	1.50
Po Tėvynės dangum	Žodžiai vytės Nemonėlio. Paveikslai V. Augustino	2.00
Pragaro pašvaistės	V. Alantas	3.40
Pirmas rūpestis	Jurgis Jankus	2.00
Per Klausučių ūlytėlę	Liudas Dovydenas	2.20
Pietų vėjelis	Vytė Nemonėlis	1.60
Paklydę paukščiai I	Jurgis Jankus	2.20
Paklydę paukščiai II	Jurgis Jankus	2.60
Pietų kryžiaus padangėje	Sudarė Gaučys	4.50
Paskutinis Prūsų sukilėlis	M. Springborn	2.00
Petras Širvokas	Juozas Švalistas	2.75
Po raganos kirviu	Jurgis Jankus	1.50
Pabučiavimas	J. Grušas	1.50
Petras ir Liucija	Romain Rolland	1.20
Raudonoji melodija	S. Laucius	1.00
Raudonasis sliaubas	Salik Vogulov	1.25
Raudonasis Tvanas	Ignas Seinius	1.00
Raudoni batukai	Jurgis Savickis	1.50
Ramybė man	J. Kėkštas	0.80
Sudie, pone Čipse	James Hilton	0.75
Strėlė danguje	Henrikas Radauskas	2.00
Silkai ir vilkai	Runcė Dandieris	1.00
Senųjų lietuviškų knygų istorija	V. Biržiška, kiet. virš.	3.00
Saulės laikrodžiai	papr. virš.	2.00
Henrikas Nagys	Aulutė debesėliuos	1.50
Sventoji Inga	A. Skėma	2.50
Sėpnų pėdomis	V. Kazokas	1.00
Teresė Neumanaitė	J. Burkus	3.00
Tarp žalsvų palapinių	P. Kesinonas	3.00
Tėvų pasakos	A. Giedrius	1.90
Tolimieji kvadratai	J. Grišmanauskas	2.00
Tautosakos Lobyas	J. Balys	3.00
Tomas Nipernadis	August Galit	2.50
Tarp pelių ir vyrų	John Steinback	1.25
Tėvelių pasakos	A. Giedrius	0.30
Užgesęs sniegas	Aloyzas Baronas	2.50
Ugnies pardavėjas	Balys Rukša	1.00
Vanagaitis	monografija	2.00
Vilnius tarp audrų	J. Cicėnas (Irišta)	5.50
Velykų pasakos	N. Butkienė	1.00
Vidurnakčio vargonai	Česlovas Grincevičius	1.50
Vyturėliai Laukuose	Vikt. Šimaitis	0.75
Trylika nelaimių	R. Spalis	1.20
Vaičių knygelė	M. Valančius	1.80
Varpai skamba	Stasys Būdavas	2.50
Vieneri metai ir viena savaitė	B. Gaidžiūnas	1.50
Taupioji Virėja	M. Katiliskis	3.50
Užuovėja	V. Bagdonavičius	3.50
Zmonijos likimas	Zemaičių žemė	1.50
Zemaičių krikštas	P. Abelkis	3.50

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite: DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

Kaip sėkmingai sutriuškinti mūsų jaunimo idealizmą...

"Mamytė, ar tu man nesakei, kad visus lietuvius reikia mylėti?"

"Taip, dukrele, sakiau... Juos labiausiai reikia mylėti. Jei mes savųjų nemylėsime, tai ir kiti jų nemylės".

"Juk tu sakei, mamytė, kad lietuviai tai geriausi iš visų žmonių..."

"Taip, dukrele, yra daug gerų ir kitų žmonių, bet lietuviai mums buvo ir visuomet bus geriausi".

"Juk tu sakei, mamytė, kad man pirmiausia su lietuviais reikia draugauti, niekur neatsiskirti nuo lietuvių..."

"Tikrai, dukrele, taip darydama niekad nesigailėsi ir visuomet turėsi daugiausia draugų..."

"Juk tu sakei, kad kiekviena lietuvaitė kitai lietuvaitėi yra sesuo, o kiekvienas lietuvis kitam lietuviui yra brolis..."

"Sakiau, dukrele..."

"Bet mama, — juk tai netiesa! Kam tu man meluodavai?"

NESLEPKIME FAKTŲ

Ar jums kada teko girdėti tokį ar panašų pasakalbėjimą? Jeigu jūs turite augančių ar net užaugusių vaikų, spėju, kad jau teko, — jei dar ne savo namuose, tai pas kaimynus ar pažistamus. Prieš karus Amerikon atvykę lietuviai panašius pasakalbėjimus tikriausiai ne vienas jau yra girdėjęs. Galima jų išgirsti ir šeimose, atvykusiose tik prieš keletą metų.

Neslėpkime tokių faktų, tai nieko nepagelbės. Čia yra pirmieji ženkliai, kurie vaikai ar jaunuoliai sukelia pirmąjį kritiškumą — pirmąjį plyšį jo lietuviškoje sąmonėje. Ir paskui jie veda toli, labai toli. Viskas prasideda nuo menkelių...

Ir ar pagalvojate, ką turi patirti mama (ar tėvas), kai dukterė (ar sūnus) vieną dieną pastato tokį klausimą: "Kam tu man meluodavai? Nes visa ką tu kalbėdavai, juk tai netiesa"... O tokie žodžiai kalba apie skaudžią dramą, — vienokią vaikams, kitokią tėvams, bet abiem lygiai didelę.

Gi už tokių žodžių visuomet glūdi kokia nors istorija. Be priežasčių vaikai su tėvais taip nesikalba.

NAUJAGIMIAI TRIUKSMINGI

Mano atpasakotasis dialogas yra tikras, ir jo istorija kiek savotiška.

Tai liečia vieną populiarią ir daugumą visų gerbiamą lietuvių, ko jaunimo organizaciją Amerikoje, kuri jaunųjų auklėjimą ir jų būdo ugdymą grindžia trim tvirtais dėsniais — tarnavimu Dievui, Tėvynei ir Artimui. Teisingiau sakant, tai liečia tik vieną smulkų tos organizacijos padalinį. Nedrįsčiau sakyti, kad kas pažino vieną medį, tai tas jau pažįsta ir mišką, bet augalai, kaip ir žmonės, paprastai turi daug bendrų ypatybių. Vieno augalo ar žmogaus pažinimas jau atskleidžia šokių tokių supratimą ir apie kitus jį panašius.

Tos organizacijos padalinys, įsteigtas idealistiškai nusiteikusių vadovų, vieną kartą ėmė ir "susikilo". Tai būta augančio organizmo natūralus "susikilimas", — kaip ir gamtos kūnai, kaip žinoma, dauginasi jų narvelių skilimu. Kūnui augant, čia įvyko toks "skilimas", kad mergaitės atsiskyrė nuo berniukų. Atsiskyrimas kiek sudrumscia nuotaiką, ir tai suprantama. Dažnas gyvis, o ypač žmogūškasis, kai tik atsiranda šiame pasaulyje, pradeda garsiai rekti ar kulti. Vyresnieji paprastai su didžiausiu sveikina to naujos triukšmingos gyvybės atsiradimą (griežta išimti čia sudaro politikos gimdytojai: tuomet

BRONYS RAILA

paprastai reikia ir naujai užgimusi partija, ir visos senosios, ir šios pastarosios dar garsiau ir pikčiau).

GEROS IR DAR GERESNĖS ORGANIZACIJOS

Mūsų kalbamui atveju tėvai nepadarė ypatingo džiaugsmo ties naujai atsiradusia gyvybe. Jei ne pats gimimo, ar skilimo faktas, tai bent jo aplinkybės ir priežastys juos net "įžeidė", ir jie reikalavo iš naujai užgimusiu vadovės atsiprašyti už tą nemalonų faktą. Bet tie, kurie gimsta, kaip žinoma, nėra linkę atsiprašyti kieno nors už savo gimimą, nors principas gal ir reikalauja atsiprašyti už pirmąją nuodėmę.

Ir taip dėl tokio gyno nieko, kaip dabar pasakytume, padalinio "vadovaujančiuose veikniuose" santykiai ir atmosfera pašlyja. Per visą pusmetį niekas nesusitvarko ir tik daugiau genda. Ir kaip neges, kad j "veiklų" pradeda kištis daugiau ar mažiau pašalinė publika, ne organizacijos nariai, o tautiečiai bent dvigubai vyresni už narius ar nares, turintieji aiškesnius principus ir didesnę gyvenimišką patirtį, kaip reikia kombinuoti.

Iš vienos pusės, kokia geros valios ir toli numatanti sen draugė jaunoms, kad net mažoms mergytėms pradeda aiškinti, kad nors ta organizacija, kuriai jos priklauso, yra ir gera, bet to dar neužtenka, nes yra dar geresnė jaunimo organizacija. Taip mėginama įsteigti tos kitos, "dar geresnės" organizacijos kuopelė. Kelios mergytės tuo susižavė, viena kita net išstoja iš pirmosios organizacijos, o tarp jų, kurios lieka, nuosirdumas kiek pajra.

Visa tai nors ir nereikalinga, bet ne tragiška: niekas niekam negal draust ką nors traukti iš savo parapijos, j savo partiją ar j savo pačią geriausią organizaciją.

"APASTALO" PĖDOMIS

Blogiau atsitinka, kai vienas kitas iš tremtinių panaudoja savo gyvenimišką patirtį, gausiai įgytą dar tremtinių stovyklose Vokietijoje. Tas patirtimas gali būti pavadinamas "krikščionišku" ta prasme, kad panašiu verslu tam tikru atžvilgiu jau yra užsiminėjęs vienas iš dviejų Kristaus apaštalų. Tas tūkstančių metų senumo įprotis ir metodas yra — slapsti skysti.

Mat, naujai užgimusio padalinio mergelių vadovė seniems pasirodė esanti "nesukalbama" visais atžvilgiais. Kupina iniciatyvos, savarankiška, turinti aiškių įgimtų vadovavimo gabumų, pagal savo jauną amžių pasiekusi gan gero išsilavinimo, savo būdu patraukianti simpatiją ir meilę savo lygiaamžių draugų ir ypač jaunesniųjų mergelių... Tokia mergaitė pradeda skysti augštesnėms organizacijos institucijoms. Ir vienas iš skundų motyvų panaudojamas toks, kad ji esanti "nemoralinė", kad jos elgesiai nepavyzdingi ir jaunimą gali nuvesti šunkeliais.

Kiti, kurie ta mergaitę gal geriau pažįsta už pačius skundėjus, kraipo galvomis: juk tai melas ir žemas šmeižtas. Rodos, viena laimė ir tik džiaugtis reikėtų, kad iš pačio lietuviškojo atžalyno tarpo atsiranda aiškių gabumų ir iniciatyvos asmenybė. Tokios yra ir bus geriausios vadovės ar vadovai jaunimui, be jų joks praėjusių atsiminimų gyvenantis senis nepatirgus mūsų jaunimo emigracijoje. Kiekviena generacija gimdo

savo vadus, savo dvasią ir būdą. Jei ji jų pati neturėtų, ji būtų "mirusi" ar "žuvusi" generacija (lost generation, — kaip man yra tekę skaityti vieną pesimistišką studiją apie pokarinę Amerikos jaunimą, — studija, kurios išvados, man rodos, yra neteisingos, nes seniams dažniausia atrodo, kad "dabarties jaunimas" niekam tikęs)...

KO VIKŠRAS GALI PASIEKTI

Kai tos skundų, intrigų ir reformų istorijos pasiekė savo zenitą, "memorialioji" mergaitė vadovė, laikydama, jog tokia atmosfera nebesuderinama su jos garbe, su skausmu nutaria pasitraukti iš savo pareigų. Viena jos lygiaamžės draugės solidarizuojasi jai taip pat pasitraukia. Kaikuriuos jaunesnės nežino, kas daryti, bet norėtų tuo pačiu pasekti, nes jos gerbia ir myli savo vadovę, kurią užsimojo sušmeižti ir nuo darbo nušalinti vienas ar du vikšrai lietuviškoje kolonijoje.

Mergaitės, kurios taip džiaugėsi bendravimu, savo darbais, užsimojimais ir pramogomis, kurios buvo sukurusios joms pačią gražiausią lietuviškų širdžių ir nuotaikų salą, kurios mokėsi įsisąmoninti, kokia turėtų būti jų tarnyba Dievui, Tėvynei ir Artimui, — pirmiausia gavo smūgį iš pačių "artimųjų", "brolių lietuvių", "seserų lietuvių"... Organizacijos padalinys pakriko. Ar ilgam, niekas negali pasakyti, žinoma, gera vyresniųjų valia, taktas ir padarytų nuoskaudų atitaisymas galėtų padėti atstatyti...

NEGALIMA TAM PASIDUOTI

Ir po to, tik po to pasigirdo dukterų pasakalbėjimai su motinomis, kurių vieną atpasakojau šio straipsnio pradžioje. Po to, kas įvyko, mergaitės galėjo pasakyti: "Kam mums meluodavot, mamos? Juk netiesa, kad lietuviai yra geriausi, sąžiningiausi žmonės, kad tik juos reikia mylėti ir su jais bendrauti ir kad iš to bendravimo gaunsi didžiausią džiaugsmą"...

Nebūčiau apie tai rašęs, jei negalvočiau, kad iš tokių smulkmenų daug kas prasideda ir labai, labai toli eina. Vyresnieji Amerikos lietuviai iš savo praklėtos žino ir mes kiti patys šiandien aiškiai matome tautinės ir dvasinės dramos tarp tėvų ir vaikų. Daug priežasčių, sunkiai nugalimų aplinkybių vedė prie jų ir dar ves kone kiekvieną lietuvišką šeimą. Bet ten, kur ne sąlygos ar aplinkybės, bet mes patys esame kalti, kur kaip vikšrai iš patamsio edame mūsų jaunimo idealizmą ir net patriotizmą, — su tuo turime negalėtingai kovoti.

Partijų rietenos, politikierių šmeižimas, neretas eilinių tautiečių mulkinimas iš vadinamųjų "virsnių" pusės, mūsų valstybinės praėjusių klastojimas ir juodinimas, jaunimo gaudymas po savo grupės sparnu, brukant jam neapykantą kitoms grupėms, asmeninės ambicijos, pavėdas ar kažkoks visai liguistas geidulys būtinai kitą tautietį išdėgti, jei jis turi kitokių politinių ar religinių įsitikinimų, arba toks mūsų jaunimo idealizmo demoralizavimas, kurio vienas pavyzdėlis buvo aprašytas šioje istorijoje, — visa tai yra mūsų pačių sudaromos "sąlygos" ir "aplinkybės", dėl kurių sėkmingai ir pačioje jaunystės užuomazgoje būna triuškinamas mūsų vaikų idealizmas, o drauge su juo tam tikrais tarpiniais ir pats lietuviškumas.

Laimė, šiandien yra ženklų, kad lietuviškasis jaunimas Amerikoje sugeba ir savarankiškai galvoti, o kaip turėtų stipresnį turi "ragus". Aš sveikinu tuos

KOTRYNA GRIGAITYTĖ PRISIKELIMO VALANDA

Ateini Tu pavasario rytą
Garuojančiom dirvom, o Dieve,
Daubose žibuoklių prikritę,
Geltony purienų papieviuos.

Tau lenkias giedodamas šilas
Ir akmenys gieda suklupę.
Ir teka berželių kodylas
Lyg žalsvos vingiuojančios upės.

Kas perplėšė sopulio naktį,
Kas nušvietė amžius gilius,
Krauju kas ir ašarom šlakstė
Nykiausias šios žemės kelius!?

Ateini Tu pavasario rytą
Zadėdamas gyvenimą didį.
Ji daubas tiek žibuoklių prikrito
Ir naktys žibuoklėmis žydi.

KNYGOS

J. ŠVAISTO ELDORADO

Tremtyje Juozas Švaistas dovanoja skaitytojui jau kelintą knygą. Taigi jis čia bus pralengs daugelį kitų savo plunksnos kolegų ir net patį save, Lietuvoje toli gražu negalėjusį parodyti tokio produktingo.

Praeity metų gale "Bendrija" išleido jo vaizdelių ir apsakymų rinkinį labai egzotišku Eldorado vardu. Knygos sudėta net 12 dalykų. Kaip knygos paantraštė rodo, autorius savo knygyn sudėty dalykų nebando net novelėmis vadinti, pasitenkindamas vien vaizdelių ir apsakymų vardu. Iš tiesų jis ir nesivaiko čia kurių nors meninių augštybių, o rodo mūsų žmogaus kelią nuomam pakraštė iki Vokietijos, o paskui ir naujame, jam pažįstamame krašte — Amerikoje. Arčiau novelės gal bus tik vienas dalykas — "Savojo kraujo saukimas".

Du dalykėliai ("Velykų vaikystė" ir "Kumeliukas") vaizduoja ankstesnius laikus Lietuvoje. Jie abu yra lyg ir prisiminimai, kurių antrojo siužetas iš knygnešio gyvenimo. Sitle du lyg ir išsiskiria kiek iš to bendrojo vaizdo, kurį matome rodomą visoje knygoje.

Paskutinės dienos žemaičių žemėje, prie sienos ("Lazdelės" pasiramsčiuodami nuėjo). Juda bėga žmonės, traukiasi vokiečių kariuomenė, ir krinta bolševikų bombos, naikindamos pasienio ūkininkų trobas. Net ir neryžtingieji pajuda į Vakarus nuo to pragaro.

"ragus", — nepasiduokit įsigalėjusioms manieroms! Ir tik, joga jūs suprasit, kad dėl kelių vikšrų nėra pagrindo mamoms sakyti, kad jos melavo. Tegu vikšrai traukiasi į savo tamsų kampą, o ne jūs iš lietuviško gyvenimo. Never surrender — tokiems!...

Dalis jaunimo, patekusių į priverstinius darbus Vokietijoje, jaudinosi, kad šitaip strimagalviais buvo bėgti, todėl kai kas, nepaisydamas savo asmeninių reikalų, ryžtasi grįžti ir prisidėti namie prie kovos, kaip padaro Andrius ("Kai visa tauta naikinama").

Atkurdamas bėgimo ir paskui nerimo nuotakas svetur, J. Švaistas, bando įsivaizduoti ir parodyti skaitytojui taip pat ir tai, kas dabar vyksta namie. Šita herojinė kovą pavaizduoti, tegu tik trumpuose dalykuose, bandė jau ne vieno rašytojo plunksna, nors vargu ar ypač sėkmingai. J. Švaistas taip pat bando (jo "Ryžausi savo kalte išpirkti"), vaizduodamas merginą partizanę, pakliuvusią į bolševikų rankas, ir lietuvių bolševiką, kuris ryžosi išpirkti savo kalte ir išgelbėti sumintąją. Šičia rašytojas kaip bandė savo herojus versti mokyti bolševikų tarydijos, kolioti juos. Ak, mes bandomė vis daryti herojus per prievartą, o man rodos, kad herojiškumas turėtų būti žmoniškas, neatitrauktas nuo gyvenimo, toks, kokie iš tiesų žmonės galėtų būti baisiose sąlygose.

Keletas apsakymų paskirti pavaizduoti stovykliniams metams. "Mes gyvenam" nebologai perduotos stovyklų nuotaikos su visa ano meto žmonių filosofija, su staiga iškilusiomis ligi tremties nežinotomis šeimos dramomis, spekuliantais ir žmogaus suelgetėjimu. Mažytė tremtinė, koki drama rodoma ir "Žaliajam džiaugsmu". Taip pat stovyklinių nuotaikų vaizdelis yra "Lieutenant George Adams". Čia meilės nuotykių mėgėjas amerikiečių leitenantas lietuvis vos "nesueina į porą" su savo seserimi!

Stovyklinį gyvenimą vaizduodamas, J. Švaistas leidžia kaip tik savo veikėjams pafilosofuoti, pvertinti visas vertybes. Šituo pvertinimu gyvena "Tri-

jų lovų" veikėjai, jau ne lietuviai.

Kiti dalykai skirti jau Naujojo Pasaulio žmonėms parodyti. Čia štai tragiškas likimas seno inteligento ("Eldorado"), kuris įeško darbo, bet nemoka nieko, kas naujose sąlygose įgalintų jį užsidirbti duonos kąsnį. Čia senųjų praturtėjusių lietuvių sentimentai ("Savojo kraujo saukimas") ir charakteriai. Čia vėl žmonės, susipainioję meilės istorijose ("Praeitis pasivijo").

Kaip jau sakėme, Švaistas nėra nesistengia būti puošnus. Pasakoja jis paprastai, suprantamai, kasdieniškai, šen ten ties smulkmenomis gal versdamas suabejoti, ar šitaip galėjo būti gyvenime, bet tiems skaitytojams, kurie mėgsta paprastumą, ši knyga bus visiškai sava. Artima skaitytojui ją darys ir medžiagos šviežumas.

Išleista knyga gerai, kultūringai. "Bendrija" (jungtinė Didž. Britanijos Liet. Sąjungos ir Vokietijos Krašto Valdybos leidykla) Vokietijoje spausdinamas savo knygas visas įriša (kietas popierinis viršelius, drobinę nuagrėlę). Formatas didesnis, negu įprastinis grožinės literatūros knygos.

B. Kazimieraitis

BALFO DEŠIMTMETIS

Siais metais Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas švenčia savo gyvavimo dešimtmetį. Prieš dešimt metų, karo gaisrams dar nenustojus rusenti, Amerikos lietuvių visuomenė nusprendė vieningai ir organizuotai gelbėti komunistų teroro išgyntus ir vargų spaudžiamus brolius. Ir taip 1944 m. balandžio mėn. 1 d. gimė ši nauja lietuvių organizacija — Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas, — Amerikos valdžios pilnai pripažinta ir inkorporuota.

Kvietimas auka ir organizuotai darbu palengvinti sunkią Europoje esančių lietuvių būklę, nuaidėjo skambiai ir plačiai. Jis giliai įsmigo lietuvių širdin. Šiaurinėje Maine, vakarinėje Californijoje, tropiškose Floridoje, rytiniame Bostone ir vakariniame Sioux City, Iowa, ne tik New York, Chicago, Clevelanda ar Detroit, bet ir Wisconsin, Illinois, Pennsylvania ir kitų valstybių miestuose ir miesteliuose steigėsi skyriai, plaukė aukos, dygo rūbų kalnai. Kruopščios rankos juos vyniojo, rėso ir siuntė į New Yorko uostą; lėktuvais skrido ir traukiniais važiuo tūkstančiai vokų-vokelių, ir kiekvienas su auka arba pranešimu: "... Surengėme koncertą BALFO naudai..." "Tremtiniams gelbėti rengiame vakų..."

Kai įsitikinta, kad laisvę mylintiems lietuviams raudonasis priešas užsklėdė tėvynės vartus, buvo susirūpinta benamių tėvynainių likimu. Šimtai rezoliucijų ir prašymų buvo pasiųsta Amerikos vyriausybei ir Kongresui, delegacijos varstė įstailę duris, kad šis šalis suteiktų pastogę bolševizmo aukom. O kai atsirado įstatymas, leidžias tremtiniams čia kurtis, BALFas griebėsi naujų darbų, kad tik didesnis skaičius galėtų atvykti į šią šalį. Ir taip virš 30,000 lietuvių rado namus laisvoje Amerikoje.

Ką tie tūkstančiai Amerikos lietuvių, apsijungę BALFu, nu-

veikė ir kiek gero savo aukomis padarė ir tebedaro, gerai žino visi, dar geriau BALFO darbuotojai ir aukotojai, o geriausiai užjūriuose, nes liga, senatvė ar luosumas jiems, neleido kurtis čia.

BALFO direktoriatas, jausdamas, kad šios šalpos organizacijos gyvavimo dešimtmetis yra brangi ir prasminga sukaktis visų įsitikinimų lietuviams, nutarė 1954 metus laikyti šalpos sukaktuviniiais metais ir kvieisti visuomenę, BALFO skyrius, visas organizacijas, parapijas, lietuviškąją spaudą ir radio šią sukaktį tinkamai paminėti.

Šalpos sukaktuviniai metai tebūnie sustiprintos ir suaktyvintos paramos metai. Juose sukelkime didesnius išteklis liksiems Europoje pabėgėliams šelpiti. Dabartinė pasaulinė padėtis nežada ramaus rytojau ir iš mūsų gali būti pareiklauta dar daugiau jėgų ir vieningo darbo.

Ryžkimės ir darbuokimės viltimi, kad bendros mūsų pastangos padėtų išsilaikyti lietuvių tautai ir jai grįžti į laisvą gyvenimą, į savo Tėvynę Lietuvą.

BALFO centro valdyba ir direktoriai

Tremtyje mažyliai auga be pieno, be mėsos, be sviesto. Padėk jiems savo auka.

APDRAUDOS PATARNAVIMAS MASINŲ, GAISRO, GYVYBES

Milijonai žino Farm Bureau apdraudą dėl žemų kainų. Bet ar Jūs žinojot, kad Jūsų Farm Bureau atstovas gal Jums duoti tvirtą apdraudą už nedidelę kainą.

Porkant ar prateisiant bent kokią apdraudą Jūs visad pasitelkaut

PAULINA MOZURAITIS
13706 Benwood Ave.
Tel. LO 1-7795

FARM BUREAU INSURANCE COS.

Farm Bureau Mutual Insurance Co.
Farm Bureau Mutual Fire Insurance Co.
Farm Bureau Life Insurance Co.
HOME OFFICE: COLUMBUS, OHIO

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudonai tampa suaukinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apaknavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

Seniausias ir gražiausias ilius truotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Isteigė kompozitorius
A. VANAGAITIS
Kaina metams \$3.00
6755 So. Western Ave.
Chicago 36, Ill.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigiai kainą atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

BILETŲ PARDAVIMAS ATSKIIRIEMS SEANSAMS PRASIDEDA KOVO 22 D.

METROPOLITAN OPERA

APRIL 19 THRU 24 IN PUBLIC AUDITORIUM

April 19, Eve: LUCIA DI LAMMERMOOR: Pons, Votipka, Pearce, Warren, Scott, Ballet.
April 20, Eve: TANNHAUSER: Harshaw, Varnay, Krall, Vinay, Sullivan, London, Hines, Harvut, Ballet.
April 21, Mat: CARMEN: Barbieri, Amara, Krall, Roggero, Tucker, Guarnere, Ballet.
April 21, Eve: FAUST: De Los Angeles, Miller, Votipka, Bjorling, Merrill, Siepi, Davidson, Ballet.
April 22, Eve: AIDA: Milanov, Thebom, Penno, London, Moscona, Vichigonov, Ballet.
April 23, Eve: LA BOHEME: Albanese, Fenn, Bjorling, Valentini, Harvut, Hines.
April 24, Mat: BARBER OF SEVILLE: Peters, Votipka, Volletti, Merrill, Corena, Siepi.
April 24, Eve: IL TROVATORE: Milanov, Barbieri, Penno, Warren, Moscona, Hayward.

PRICES: \$8.50, \$7.00, \$6.50, \$5.00, \$4.00, \$3.00, \$2.00, \$1.20 (Tax Exempt)
Seats at some prices not available for all operas.
BOX OFFICE: UNION BANK OF COMMERCE — Open 9:30 A.M.-5:30 P.M.
Main Banking Lobby—E. 9th and Euclid, Cleveland 14, MAin 1-8300—Libretto
Khahe Piano Used Exclusively

VYT. ŠIRVYDAS

Geriausia apie žmogų rašo tas, kuris jį myli, arba šaltas istorikas. Todėl maloniau šio leidinio puslapiui parašyti artimo draugo, J. Olšausko, ir didele Amerikos lietuvių muzikos žinovo, J. Zilevičiaus. Brandus ir Vl. Jakubėno įvertinimas Vaganadžio muzikos talento. Be to, įdėta šilti draugiški atsiliepimai Lietuvos ministro, B. K. Balu-

Nerangumas faktų patikrinti ir kitur kyšo. Knygoje "J. O. Širvydas" biografijėlė apie Vagnaitį sakoma: "vargonininkavo pas kun. Tuma-Vaižganta

Amerikon Vanagaitis atvažiavo 1924 metais, kada mūsų visuomenė pergyveno tautinio atslūgio valandą (ne visai dėl tų priežasčių, kurias Alantas p. 538 įvardina). Tokia valanda juk visada po dvasinio pakilimo ateina, nes idealizmas pamiršta, kad Roma ne viena diena buvo pastatyta. Iš idealizuotos Lietuvos tada važiavo, nors geri žmonės, bet su pagrindine nuotaika pas mus dolerį pasirinkti.

Paniūrimo metu atvažiuoja špōsininku gimes, su muziko talentu ir vaidybiniais gabumais

Todēl, bent man, nekaip skamba Alanto išvadžiojimai, esą "Dzimdi-Drimdi spektakliai, nebuvu teikiami kaip meno kūriniai, tik kaip pramogos ir lie-tuvybės žadintojai" (p. 73); arba: "Vanagaitis buvo meninin-kas, jo gi veikla nedaug ką bėn-dra teturėjo su mene kūryba-tikra to žodžio prasme" (p. 115); arba: "Vanagaiciū menas-tai ne tikras menas, bet menas kabutės" (p. 111). Tai lygu sa-kyti: "Vanagaitis buvo artojas, tik nearė". Jis buvęs "šimtu-uošimčių menininkas" (p. 75). Tik "reikalo verčiamas, turėjo pasidaryti menininkas-amatinin-kas" (p. 115).

Todėl Vanagačio mėnė
veiklą vertinant, man rodos,
protėgiau vadovautis VI. Ja-
kubėno rašto mintimi, kad me-
nas, kaip gyvenimas, turi daug
skyrių ir šakų, kurios, tačiau,
kaip tai susilieja į bendrą ryšį-
visumą. Tokiu būdu, ir muzikos
ir vaidybos menas turi įvairių
sričių, bet visose pasireiškia
žmogaus kūrybinė dvasia. "Kiek
viena muzikos rūšis gali būti
gera ir bloga savo srityje, savo
stiliuje" — Jakubėnas sako. Me-
nų į augstą ir žemą, arba tikrą
ir netikrą beskirtydami, nepa-
siekime kaip zakrastijonai, ku-
rie, nuo augusių stovylių nuola-
tos dulkes bedulkindami, taip su-
dievybę apsibranta, kad Dievas
nebesupranta.

Mokykīs iš kitų tautų
Būt pagodotų, pagerbtų.

Jis ragino brolius lietuivius iš-
eiti į žmones, "iš parapijinių į
didžiųjų viešbučių sales".

Šį gražų Bačlūno leidinį pasi-
skaitęs, Amerikos lietuivis pasi-
didžiuos, kad Antanas Vanaagai-
tis pasidarė Amerikos lietuivis
ir giliai į mūsų gyvenimą, ypa-
tingai Chicagos apylinkėje, įėjo.
Sunku aptikriai nustatyti laip-
snį, kuriuo jis mūsų pilkąją vi-
suomenę pakėlė augstyn į švie-
sesnius ir pakantesnius žmones
lietuivius, bet kad jis mus pa-
kėlėjo apie tai abejojimų negali-
likti, pasiskaiciūs gražius ir ga-
na išsamius Alanto, Žilevičiaus,
Jakubėno, Balučio ir Olio straip-
snius Bačlūno leidinyje.

VADOVAS
Geresniam sveikatos i
BŪKITE
kurią parašė ir išleido Dr. S.
aprašoma svarbieji sveikatos
sveiku ir ilgai gyventi.
Ši svarbi knyga privalo
moje. Kaina tik 2 doleriai s
kykite.
Užsakymus siųskite kn
DR. S.
3241 W. 66th Place,
Telefonas: RE

Aišku — kas čia padaryta, gal
vėliau bus kitų geriau padaryta,
su didesniu žinojimu ir įžvilgiu.
Bet pionieriams visados kepurę
nusiimkim!

3241 W. 66th Place, Chicago 29, Ill.
Telefonas: REpublic 7-7868 (1

(IŠ KNYGOS "GIEDRA VISAD GĮŽTA")

O mēs po medžiu gyvenom šviesiausias
valandas, kiekvienas turėjom savo kampą

pabėria prie ažuolo.

kirmēlēs paēstā ar vējo vagon nusviestā, Jē
ji su Mataušēliu ir One nusprēs, sušēdē pri

— Ar ir tu jau žilas! — stebisi motina
šokindama Kristinos Onę ir žiūrėdama

O kur' kiti, o Rur' kiti?
O ar' medis, šitas medis, šitas drūtas
storum' šakom medis, kurj' motina išgelbēja
nuo kirvio ir' njo pjūklo, ar' šitas' ažuolas
dīdysis dar' žaliuoja?
Taip, jis' žaliuoja, nes negali būti, kas
jis nežaliuotų — šitas drūtas, storum' šakom
medis, kuri išgelbėjo mano motina.

VISAI SLAPTAL...

TEISYBIŲ NĖRA D V I E J Ų

Amelija Tutlienė buvo tikra, kaip kalendorius: arba jos teisybė, arba nėra jokios teisybės pasauly. Galėjo kas dėl to manyti šiaip ar taip, tik ne jos vyras Kazimieras. Jis turėjo tik vieną pasirinkimą — manyti taip.

Vyras yra toks, kokį jį žmoga pirmą dieną po vestuvių padaro. Tai suprantama visos, tik ne visos pajėgia. Bet Amelija pajėgė. Pripratino, kad ji viena žinos, ką reikia žinoti, o jis žinos, ką ji leis ar palieps žinoti. Vistiek, kaip jo akims ar ausims beatrodytu, jis tegalės matyti ir girdėti tik pro josios akis ir ausis.

Pasižiūrės, būdavo, Amelija vakare į saulę ir sakys: — Rytoj tai jau kad lis, tai lis.

Kitą dieną saulė spigina, jokio debesėlio visam danguje ir net nei mažiausio vėjo, kuris debesį atpūstų.

— Na, ar nesakiau vakar, Kaziuk, kad šiandien bus saulėtai ir šilta?

— Sakai, Ameliute, kur nesakysi. Stovėjai, va, čia prie lango ir sakai: rytoj tai jau bus saulėtai dienele!

Šitoks sutarimas ir pritarimas visur ir dėl visko laikė Kazimierą tiesiose ir protingose gyvenimo vėžėse, kol buvo gyventa savam krašte.

Vokietijoje šitos vėžės kada emė lyg ir išsikreivoti. Amelija galvojo, kad gal dėl to nieko neveikimo ar kad komitete tris mėnesius išbuvo. Dėl to ar dėl niekam neišsakyti priežasčių Kazimieras vistiek pradėjo rodyti per daug kvailios drąsos.

Pareis, būdavo, Amelija iš švabiško kaimo su kiaušinių gurbeliu ir ims girtis vyrai. — Matai, už vieną suknėlę kiek gavau. Ar nedaug, Kaziuk?

O jis atsakys, kaip nelaukta ir neįprasta būdavo:

— Gal daug, o gal ir mažai.

Amelija pasiūlydavo, transkydavo, pamokslus droždavo, pagaliau, įsikniaudavo verkė. Tada Kazimieras jau vėl grįždavo į protą, užmesdavo ranką ant jos strėnų ir sakydavo:

— Na, žinoma, kad daug, tu ožka. O kas sako, kad mažai?

Šitaip taika, išmintis ir tiesus žodis sugrįždavo į Tutlių šeimą.

Bet šitoki Kazimiero nuslydimai pasikartodavo, ir dar neretai, ne tik stovykloje, o ir Atlantą perplaukus. Vėliau apsidod Kazi, galvodavo Amelija, ir prisitaikius, nejučiom jį aplakstė švęsto vandeniu. Tik negelbėjo. Jis vis tebedrįso sakyti ir taip ir ne.

Aną dieną Tutliai buvo įpuolę į pačią bjauriausią krizę. Kazimieras jau pasakė ne taip ir ne, bet tiesiog ne. Užsikirtu, savo gieda ir gana, nors galvą praskelktum.

Parsinešė Kazimieras naują kakliaraistį ir pasigyrė:

— Nusipirkau, matai, pilką šį syki. Toks prie to išieginio kostiumo.

— Pilką! — suriko Amelija ir emė kvatotis. — Tu jau apžilbui, Kaziuk, ir gana. Juk tai juodas, kaip smala.

— Kur tau juodas! Pilkas, visai padoriai pilkas, o ne juodas.

— Jeigu sakau, kad juodas, tai ir juodas, Kaziuk.

— Ne, ne ir dar kartą! Tas kakliaraistis aiškiai pilkas.

Su šitokiu užsispyrimu Amelija dar nebuvo susidūrus. Griebėsi visų žinomų argumentų, šį kartą eidama net iki apalpimo. Išgulejo pavirtus asloje visą pusvalandį, o Kazimieras nei krypt į jos pusę. Gavė pati atsikelti. O atsikėlus klausė:

— Pilkas ar juodas?

— Pilkas, — stiprus, kaip Amerika, atsakė Kazimieras.

— Tai eikim pas kleboną, ką jis sakys.

Bažnyčia ir klebonas buvo tik anoje gatvės pusėje. Nuėjo.

— Klebonėli, sakyk, kokios spalvos šitas kakliaraistis? — klausė ji.

— Pilkos, dukrelė, o kokios daugiau?

Kazimieras pasakė tik ačiū ir su laimėtojo šypsena išėjo.

Amelija jau gatvėje griebė jį už skverno ir emė šaukti:

— Tai dar nieko, Kaziuk! Klebonas jau persenęs. Kiek sykių jis ir evangeliją beskaitydamas susimaišo. Vargu jis ir raudoną nuo juodo atskirti. O tu ir persidirbai, akys nusilpo. Vaziuokiva pas akių gydytoją.

Akių gydytojas, tik akį į kakliaraistį metęs, pasakė:

— Pilkas.

— Na, matai, Ameliute. Aš sakau pilkas, klebonas sako pilkas ir gydytojas sako pilkas. O tu?

— Juodas, Kaziuk. Ką jūs trys sakot, tai dar ne viskas. Pirmą žmonės sakė, kad saulė sukasi, o žemė stovi. Kiek milijonų taip sakė! O vienas pasakė, kad atvirkščiai, ir dabar visi sako, kad žemė sukasi aplink saulę. O čia vienas žilbas, kitas senas, gydytojas, aišku, persidirbęs.

Ir Amelija emė visu iškaltin-gumu ir jautrumu gydytojui įrodinėti, kaip jis atrodo pavargęs, nusilpęs, išsisėmęs ir atbūkęs. Tokiam žmogui ne tik sunku atskirti pilką nuo juodo, bet ir susiskaityti vienos rankos pirštus. Kakliaraistis tikrai juodas, o Kazimierui reikia akinių.

Gydytojas nebuvo užsispyręs. Pasiėmė dar kartą kakliaraistį, prisikišo prie pat akių, ilgai vartė, o paskui tarė:

— O gal jis ir juodas.

— Žinoma, juodas, pone daktare. Kazimierui reikia akinių. Praėjusią vasarą jam saulė akis išvilino. Pamenat, kokia vasara buvo. Pririnkit jam, daktare. Tik kokius tamsius, pačius tamsiausius.

Daktaras ilgai rinko Kazimierui akinius tamsiais stiklais. Amelija vis kišo akliaraistį jam prie akių ir klausė, koks. Kol galų gale jis pasakė: juodas.

Kai juodu išėjo, susitaikė ir teisybę radę, gydytojas dar ilgai rinkos tamsius akinius pats sau.

Už durų Kazimieras paklausė:

— O kam tu dar antrus tokius, kaip mano, akinius nupirkai, Ameliute?

— Klebonui, Kaziuk. Klebonėliui, o kam daugiau.

V. Medinis

PROZAIKAI IR ROMANTIKAI

Viešas Vlikingeno informaciją tyrinėdamas, mūsų bendradarbis visiškai slaptai patyrė, kad V. Rastenis neteisingai apibūdino Vliko blokus. Visiškai slaptai ir tik tarp mūsų kalbant, Vlike esą tik p r o z a i k ų ir r o m a n t i k ų bloka, kurie tuo vienas nuo kito skiriasi, kad tuos pačius dalykus vieni apibūdina paprastai prozaiškai, kiti kilniai romantikais. Pavyzdžiui:

Prozaiškai: Su Dr. T., besirengiančiu persikelti gyventi į Madridą, tariamas, kad jis ten, veikdamas kaip Vliko bendra-

darbis, stengtųsi sueti į kontaktą su atitinkamais Ispanijos pareigūnais ir informuoti juos apie Lietuvos reikalą, bandydamas gauti kiek galima jų paramos Lietuvos išlaisvinimo byloje.

Romantikai: Vlikas steigia Lietuvos pasiuntinybę Madride ir Lietuvos atstovu Ispanijoje skiria Dr. T.

II. Prozaiškai: Vokietijos valdžios organai sutinka bendrais ten gyvenančių Lietuvos piliečių reikalais kalbėtis su jų organizacijų įgaliotu ryšininku. Reikia, kad toks ryšininkas atitinkamu keliu būtų įgaliotas.

Romantikai: Vokietija nori atnaujinti diplomatinis santykius su Lietuva ir ragina Vliką greičiau skirti Lietuvos įgaliotą ministrą.

III. Prozaiškai: Berlyno konferencijos proga Vlikas nusuntė dr. K. į Berlyną, kuris ten iš spaudos, radijo ir žurnalistų (turėjusių teisę į konferencijos posėdžius) sekė konferencijos eigą. Ten būdamas, jis perdavė delegacijų sekretariatams atitinkamą pareiškimą Lietuvos reikalui.

Romantikai: Vliko atstovas, Lietuvos užsienio reikalus vesti įgaliotas ministras K. dalyvavo Berlyno konferencijoje kaip stebėtojas ir ten įteikė atitinkamą pareiškimą Lietuvos reikalui.

Ir taip toliau...

— 600 rublių.

— Kiek išeina jo pragyvenimui?

— O, apie 1000 rublių.

— Iš kur jis paima trūksta-mus 400-rublių?

— Tai jo asmens reikalas — nusijuokia komunistas.

Suprato

Tėvas ir sūnus vaikščioja Raudonojoje Aikštėje, Maskvoje. Sūnus klausia, rodydamas į Kremlių:

— Tėte, kokie čia rūmai?

— Tai Kremlius, sūnau, kur gyvena didieji Sovietų Sąjungos vadai.

— Bet kodėl, tėte, aplink Kremlių tokios augstos sienos?

— Matai, sūnau, kad banditai negalėtų perlipti.

— Iš vidaus ar iš lauko? — nekaltai paklausė berniukas.

Puikus sprendimas

Vienas pilietis sugalvojo labai gerą būdą, kaip išspręsti butų trūkumo klausimą. Su ta mintimi jis nuskubėjo pas sovietinį ministrą pirmininką.

— Draugas ministrie pirmi-ninke, tarė jis, aš suradau būdą, kaip išspręsti butų klausimą.

— Tik sakyk greičiau — tarė nudžiugęs draugas ministras Cervenkovas. — Butų problema yra didžiausias mūsų rūpestis.

— Labai paprastas daiktas. Atidaryk sienas ir aprūpink gyventojus išvykimo vizomis. Po savaitės nebebus jokio butų klausimo.

Daugiau dirbsi — mažiau turėsi

— Seniau būdavo, pasakoją komunistinio rojus darbininkas, padirbai ir nusipirkai kostiumą ir batus. Padirbai sunkiau — nusipirkai dviratį. Labai sunkiai padirbai — nusipirkai radiją. Dabar dirbi ir turi parduoti batus ir kostiumą. Sunkiau dirbi ir turi parduoti dviratį. Dirbi kaip arklys, ir turi parduoti radiją. Va, tau, ir komunizmas.

Išaiškino

Du nepažįstami sovietiniai piliečiai kalbasi prie vienos ministerijos.

— Žiūrėk, kokius puikius automobilius rusai gamina — sako vienas.

— Negi nematai, kad tai amerikoniškos gamybos automobiliai — atsako kitas.

— O, aš labai gerai žinau, kokios gamybos automobiliai. Aš tik nežinau, iš kokio molio tu pagamintas.

Kylis kylį varo, o slėga visus

Atėjęs iš ryto į įmonę plytinės direktorius sako sekretoriui:

— Gautas milžiniškas užsakymas iš Rumunijos.

— Puiku, o ką mes gausim iš Rumunijos?

— Žibalo, atsako direktorius.

— Gerai, žibalas mums labai reikalingas.

— Ne visiškai taip. Žibalą mes turime atiduoti Vengrijai už javus — paaiškina direktorius.

— Gerai, vadinasi, mums nereikės badauti.

— Nieko panašaus. Javus turėsime atiduoti Čekoslovakijai už mašiną.

— Mašiną mums taip pat reikalingos, puiku — taria sekretorius.

— Ne, tas mašiną reikės atiduoti Sovietų Sąjungai.

— O ką mes gausime iš Sovietų Sąjungos? — paklausia sekretorius.

— Na, gausime naujus planus...

Nusivylimas

Du čekai išeina iš naujokų emimo punkto.

— Kur pakliuvai? — klausia Vaciavas.

AGRONOMŲ ORGANIZAVIMOSI REIKALU

Chicagoje susikūrus lietuvių agronomų draugijai prieš kiek laiko buvo išsiuntinėjusi visiems agronomams paruoštas anketos. Trečiame punkte klausama, "Ar steigina Pasaulio Lietuvių Agronomų Sąjungą?"

Kokie atsakymai bus gauti, paaiškės vėliau. Dabar norėtusi išsiaiškinti, ar mes, agronomai, norime, susiorganizuoję į pasaulinę organizaciją veikti tik šalies, kultūros ir politikos srityse? Jei taip, tada verta kurti tokią organizaciją. O jeigu agronomai nori daryti žygių ir jų gyvenamųjų kraštų vyriausybės, tikėdami jų išiečių mokslų pripažinimo, tuo atveju reikia kurti regionalines draugijas ar sąjungas, sakysime — JAV, Kanados ir kitų kraštų, nes tik to krašto organizacija gali kreiptis į to krašto vyriausybę, bet ne pasaulinę, tarptautinę.

Jei agronomai nesitiktų savo profesijos pripažinimo ir savose specialybėse susirasti darbo, kurtina pasaulio agronomų sąjungą. Šitą klausimą paskirų

krašto agronomai turėtų išsiaiškinti ir tik po to pasisakyti dėl vienokio ar kitokio organizacijos pobūdžio. Amerikoje gyvenantieji agronomai vis dar daro žygių jų mokslo pripažinimo reikalais.

Vėl klausiamo, "Kur turėtų būti s-gos centras?" Šiuo atveju reikia laikytis kaip ir nusistovėjusio principo — organizacijos centras ten, kur daugiausia yra tos organizacijos narių. Dabar daugiausia mūsų bičiulių yra Chicagoje ir todėl organizacijos centras turi būti tik Chicagoje. Išlaikyti valdomųjų organų nariai būtų neveiksmingi.

Tos anketos klausimas "Ką siūlai į valdybą?", lyg ir per ankstyvas. Neišsprendus organizacijos pobūdžio, neiškus ir jos centras ir dar labiau neiškus, o kanadiečių — gal Toronte ar Montrealyje, žiūrint, kur bi-

Reikia tikėtis, kad chieagiečiai, pradėję gerą darbą, jo ne nutrauks ir privės iki agronomų vienokio ar kitokio pobūdžio apjungimo. Linkėtina išvėrmės ir ryžto. A. Musteikis, Detroit

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLE

Metams tik 3 doleriai.

Rašykit šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

GIMTADIENIO PARDAVIMAS

Vaikų, panelių ir augančių mergaičių

Paprastai 4.95 iki 7.95

Garšaus
Išdirbimo

BATAI

Society Girl — Betsy Cross — Little American

3.33

Sizes:
Infants' 5½-8
Children's 8½-12
Misses' 12½-3
Growing Girls', 4-10

Styles:
• Oxford
• Ties
• 1-Strap
• 2-Strap
• Cross Strap
• Loafers
• Crepe Soles
• Leather Soles
• Composition Soles

Colors:
• Black Patent Leather
• Also some in rust
• Red Leather
• Blue Leather
• Brown Leather
• Black Leather

Ne visų rūšių visi dydžiai. Dovanokit, pašto ir telef. užsakymai neįprami. The May Co.'s Basement Shoe Depart.

Tik 1500 reg. 1.99 vertės
MOTERŲ MEDVILNĖS
SUKNELĖS, 12 iki 20 ir
14½ iki 24½.

1.00

Reg. 39 c. NEBALINTO
MUSLINO... 80 sq. 39"
pločio, rutulio ilgiai, 1 iki
8 yardų. Puikios rūšies.

19c

18 c. iki 60 c. MOTERŲ ir
VYRŲ NOSINĖS. Baltos,
raštuotos ir spalvuotais
apmegztais kraštais. Dalis
su netikslumais, dalis vi-
siškai puikios.

8c

300 porų tiktai... reg.
2.99. MOTERIŠKOS KEL-
NĖS. Maži trūkumai.

1.00

ELECT
ANDREW C. PUTKA

CANDIDATE FOR
STATE REPRESENTATIVE

ON THE DEMOCRATIC PRIMARY MAY 4, 1954

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

UŽGAVENIŲ ISKILMES PIETUOSE!

Daug metų mudu su žmona buvom numatę vieną vietą Amerikoje, kurią norėjome aplankyti. Nors buvom daug toliau nukeliavę, bet čia važiuojam vis atidėliojom. Dabar, gavę žiemos atostogas, išvažiuojam pamatyti ir ten pabūvoti.

Ta vieta tai New Orleans miestas, sename ispanų ir prancūzų krašte, pietinėje dalyje Louisianos, kuriai 1803 metais Napoleonas skubiai pardavė Amerikai, bijodamas, kad Britanija Napoleono karų eigoje jos neužpultų.

Pernai JAV minėjo 150 metų sukaktį nuo tos teritorijos įgijimo — viso trečdalis dabartinės JAV teritorijos, — tik už \$15,000,000. Jos plotas, 827,987 ketvirtainių mylių, didesnis negu prieškarinės Vokietijos ir Prancūzijos plotai kartu.

Ta teritorija, nuo Meksikos įlankos pietuose iki Kanados sienos šiaurėje, šiauriniame gale plati, pietuose susiaurėja. Tame jos siaurame gale, kur didžioji Amerikos upė Mississippi išteka į Meksikos įlanką, ant tos upės, amžiams sunęstų žemių išaugo New Orleans miestas. Ji buvo prancūzų, paskui ispanų ir vėl prancūzų žemė, prancūzų pavadinta Louisiana.

Atitekus JAV nuosavybėn, ji buvo išdalinta į atskiras valstybes. Louisiana vardas liko tik pačiam pietiniam galui, 48,523 ketvirtainių mylių ploto, kuriame yra New Orleans miestas.

Daugiau kaip per porą šimtų metų ten maišėsi ir keitėsi prancūzai ir ispanai. Jie sudarė ir pakliko New Orleans mieste, ir visoje toje srityje, savo seną europietiską-katalikišką įtaką. Tas žmonių mišinys įgijo ir savo pavadinimą: creoles. Daugelis amerikiečių, tingėdami susipažinti su jų krolei istorija, vadina juos mišiniu su negrais, kas visai klaidinga, nors ten, kaip ir visoje pietinėje JAV dalyje, negrų kraštas.

Apie tą kraštą, apie kreolus, jų gyvenimą, ispanai, prancūzai ir amerikiečiai turi sukūrę daug romantinės literatūros, net muzikinių scenos veikalų, kurių viename, pagamintoje filmoje, "No, No, Nettle" ir Lietuvos lietuviai turėjo progos pažinti du žymius amerikiečius dainininkus, Jeanette MacDonald ir Nelson Eddy.

Tie kreolai, dabar kelintos kartos Amerikos piliečiai, provincijoje gyvena daugiau savo senoviskų, katalikiškų gyvenimų. Ir jų administraciniai padaliniai vadinami parapijomis. Tų parapijų apskrityje yra 64, vadinami daugiausia šventųjų vardais. Kai visa didelė šiaurinė Louisiana teritorijos dalis dar buvo laisva nuo baltųjų ir ten ramiai gyveno ir medžiojo indėnai, pietinė dalis, kartu su Florida, baltųjų pradėta apgyventi 16-me šimtmetyje.

Kreolai, gyvenę savo srityse, atskiriau nuo didmiesčių ir mišinio su protestantais amerikiečiais, laikosi savo senoviskų papročių, net dvi savaitiškus rūbus, panašius į pietų Prancūzijos kaimiečių rūbus.

Kaip prancūzai čia atsirado? Aną vasarą, lankydamasis Kanadoje, aprašiau Britų valdomos Kanados prancūzus, kurie Quebec provincijoje daugiau kaip per du šimtmečius išlaikė savo kalbą ir prancūziškus papročius. Louisianos prancūzai su Kanados prancūzais turėjo tiek bendro, kad anais laikais, kai didesnės Europos valstybės grobstė Amerikos kontinentą, Kanados prancūzų tyrinėtojų būrys, iškėlavęs tolyn į vakarus St. Lawrence upę, pasiekė Didžiųjų Ezerus, už jų priėjęs šiaurinę dalį Mississippi upės, ja pa-

sileido plaukti į pietus. Ir išplaukę į Meksikos įlanką tą teritoriją nusavino Prancūzijos karaliaus vardu. Prancūzija keliais keliais, atviromis jūromis, pradėjo tą teritoriją kolonizuoti, trėmė ten savo kriminalistus, kiti patys vyko ten laimės įsekokti, ir Louisianos kolonija augo.

Prancūzai vėliau turėjo eilę karų su Atlanto pakraščio Amerikos kolonijų savininkais britais, paskiau su naujos JAV respublikos žmonėmis, norėdami savo įtaką plėsti dar labiau, bet baigėsi tuo, kad Kanadą turėjo atiduoti britams.

Visai kitokia būtų istorija ir dabartinis JAV, jeigu visoje didelėje Louisiana teritorijoje būtų įsigyvenę prancūzai, arba jeigu ją būtų pagrobė britai, kaip pagrobė Kanadą. Anglams būtų atitekęs ir kitas trečdalis dabartinės JAV teritorijos į vakarus nuo Mississippi, iki Pacifiko vandenyno, kurios pietinė dalis priklausė Ispanijai, paskui Meksikai, ir didelė šiaurinė Oregon teritorija, niekam nepriklausė. Kažin ar tada jauna, maža Amerikos respublika būtų išsilaikiusi, nes juk ir 1814 metais britai ją buvo užpuolę, Washingtoną išdeginę. Taigi Napoleono pripuolamas reikalas parduoti Louisianą, užkirsto britams kelią įsigalėti JAV užnugarį. Ir jauna neturinti nė 4,000,000 gyventojų JAV valstybė, gavo progos sustiprėti ir sulaukė tolesnį Britanijos kolonijų didinimą Amerikoje.

New Orleans įdomybė

Kas mus domino pamatyti, tai dalyvauti garsiam metiniam New Orleans rengiamame Užgavėnių karnavale, vadinamame Mardi Gras, kurio metu žmonės siaučia, ūžia, linksminasi kelias dienas, palikdami savo visus darbus gaveniai.

Kuriems lietuviams teko matyti užgavėnių karnavalus pietinės Europos miestuose, supras kas tie karnavalai. Kurie nebuvo užsieniuose, palyginsiu juos su mažyčių pamėgdžiojimu, kokį Užgavėnių dieną susirengdavo Lietuvoje kaimiečiai, persirengę į "Lašininkus ir Kanapinkus", į garmius, baidyklės, ir t.t., nuobodoko gyvenimo pavairinimui. Tokie karnavalai rengiami Romoje, Paryžiuje ir kituose Europos miestuose.

Ispanai, portugalai ir italai perkėlė Užgavėnių iškilmes ir į Ameriką. Ji visu linksmumu švenčiama visose Pietų Amerikos respublikose. Tai daugiau katalikiškų kraštų senoviskasis paprotys.

New Orleans į savo Mardi Gras sutraukia plačios Amerikos protestantišką visuomenę pasigėrėti tuo karnavale. Ir kadangi visoje JAV toks didelio masto Užgavėnių karnavalas yra tikrai New Orleans, jo biznieriiai tai išnaudojo ir padarė kasmetiniu milijoniškų bizniu. Ten dabar kas met važiuoja ekskursijos traukiniais, autobusais, lėktuvais. Ir žinoma, tūkstančiai tokių kaip mes, kurie savo automobiliais važiuoja pamatyti tų kelių dienų iškilmų, linksmo žmonių siautimo persirengus visokiomis baidyklėmis ir klainais. Pamatyti ir puošnių paradų, papuoštų automobilių, organizuotų uniformuotų grupių, daugybės dūdų orkestrų. Užgavėnės šiemet buvo vėlyvos — kovo 2 d.

Kadangi New Orleans ir kiti miestai prie Meksikos įlankos turi pusiau tropišką klimatą, panašų kaip Floridoje, ši pietų sritis žiemomis sutraukia dideles minias šiauriečių, tat kasmet, čia įrengia vis naujus ir didesnius kurortus. Gražus, nešaltas Meksikos įlankos vanduo, tas pats, kuris plauna vakarinės Floridos krantus, čia taip pat mė-

Clevelando lietuvių praeitis

A. PADEGIMAS

Clevelando Lietuvių Draugystės Sąjūdis

Jis susitvėrė 1914 m. sausio 25 d., kada jau draugijų atsirado nemažas skaičius ir visas lietuvių judėjimas pasidarė didesnis. Bet tarp to judėjimo pradėjo atsirast lyg ir kokia betvarkė, o labiausiai parengimuose, kada net kelios draugijos tą pačią dieną surengdavo kokias pramogas, na, ir visos turėdavo nuostolių.

Tad draugijos nutarė sutverti draugijų sąryšį, kuris tą visą draugijų judėjimą tvarkytų. Draugijos iš savo narių rinko atstovus pagal draugijos narių skaičių.

Prie sąryšio sykiu priklausė katalikai ir tautininkai lygiomis teisėmis ir visi iš vien bendrai veikė. Sąryšis pats retkarčiais surengdavo kokias iškilmes, skirdamas pelną nukentėjusiems nuo karo lietuviams bei kitiems labdariniams tikslams.

Kiekvienus metus sąryšis rengdavo Lietuvių dieną ir visą pelną paskirdavo gelbėjimui baidaujančių Lietuvoje. Vėliau, kada jau Lietuva susitvarkė, tai tokios aukos buvo panaudotos kitiems labdariniams reikalingams.

Iš nuveiktų sąryšio darbų verta paminėti 1914 m. apvalkščiojo 50 metų jubilėjaus nuo mirties rašytojo ir istoriko Simono Daukanto ir 10 metų nuo spaudos atgavimo Lietuvoje.

1916 m. lapkričio 1 d. Sąryšis pasidarėbavimu surinkta per vieną dieną \$4,000. Tada buvo vieša rinkliava vaikščiojant miesto gatvėmis ir prašant kiekvieną praeinantį žmogų aukų. Ir taip sekmingai sąryšis darbavosi iki 1919 metų pradžios. Bet 1919 metų pradžioje, pasikeitus administracijai Sv. Jurgio parapi-

lynas ir viliojantis. Tik prie jo reikėjo kurortinių pastatų. Ir tą Alabama, Mississippi, Louisiana ir Texas pajūrio gyventojai pasistengė įruošti. Kur gražus, nekilus vanduo, patogus pliažas, bet smelis šiurkštus, ten supylė iš kitur atvežto gražaus balto smėlio tūkstančius tonų, nutiesė puikius kelius. Ir jau kiekvieną žiemą labiau pavilioja į save tokius šiauriečius, kuriems Florida pradėjo nusibosti.

Nuo Clevelando į New Orleans 1,200 mylių kelio, kaip ir į Daytona Beach, Floridoje. Temperatūra žiemą tokia, kaip Atlanto pakraščyje Miami mieste, dar 200 mylių toliau į pietus.

Mūsų kelias į New Orleans, iki pusiaukelio, ėjo ta pačia kryptimi, per Cincinnati, Ohio, iki Nashville, Tenn., kurį pernai aprašiau, New Nashville ir Florida sukama į pietryčius, gi į New Orleans į pietvakarius.

Kadangi vėl reikėjo pravažiuoti pro Fort Knox, Ky., kur tvirtovėje, giliai žemėje, kalnuose, padėtas Amerikos valdžios auksas, apie kurį pernai minėjau, dabar noriu priminti kitą dalyką. Washington, gruodžio pabaigoje, iš popierinių pinigų spaustuvis, pora darbininkų išvogė \$160,000 ryšulį, į jų vietą pakišdami panašų ryšulį popierių. Valdžia dabar susirūpino, kad kas nors iš aukso sargų, neįpadarytų tokių špų su auksu, pavogdami aukso plytą, ir į jos vietą įkišdami paprastą plytą. Kad tas neatsitiktų, įsakė dabar padaryti viso aukso patikrinimą. Ir tas darbas pradėtas kovo pradžioje.

Šį kartą keliaudami į pietus, nuo Nashville sumanėm pasukti šimtą kitą mylių toliau į vakarus, aplankyti garsų Mississippi uostą Memphis, ir toliau į pietvakarius, kitą anų senų laikų miestą Natchez. Ir tik iš ten patraukti į New Orleans ir tame mieste bei kituose kurortiniuose miesteliuose praleisti atostogų laiką ir pailsėti. (Bus daugiau)

joj, atėjo liūdno dienos ir sąryšiui. Vieną dieną Clevelando diecezijos vyskupas pareikalavo, kad sąryšio valdyba nuskirtų laiku ateitų vyskupo raštinėn.

Kada sąryšio valdyba nuėjo pas vyskupą, jis tuoj pareiškė, kad sąryšis turi likviduotis, nes jam yra pranešta, kad tame sąryšyje yra visi bedviečiai, ir jeigu jo, kaip vyskupo, nepaklausysite, tai jis sąryšiui uždės "interdikto". Sąryšio valdyba vyskupui nurodė, kiek sąryšis yra nuveikęs labdarinių darbų. Vyskupas iš klausęs jau interdikto negazdino, bet neatleido nuo likvidavimosi.

Sv. Jurgio parapijos bažnyčioje vis buvo sakoma, kad visos draugijos turi išnykti. Ir ko greičiau jos išnyks, tuo bus geriau.

Tiesa, visos draugijos išnyko, ir draugijų sąryšis išnyko. Bet nepasidarė geriau savo tautą mylinčiam patriotui, geram tėvynei. Jei pasidarė geriau tai tik lietuvių tautos išgamai — pardavikui.

Neprigulminga parapija Clevelande

Berods 1916 m. į Clevelandą iš kur tai atsibaladojo jaunas žmogelis. Ir pasisakęs, kad jis yra kunigas, suradęs porą dievobaimingų pagalbininkų, pradėjo tverti Clevelando lietuviams "nezaležną" parapiją. Neprisimenu jo vardo, bet pavarde buvo Strazdas. Darbas buvo sunkus, bet pasisekė šiaip taip susilpdyti parapiją. Netiek buvo parapijonių, kiek pašalinių žiopsojų. Na ir minėtas kunigelis dirbo kaip juodas jautis. Kas tik su koku reikalu ateidavo viensimandagiai patarnaudavo. Vienuis spaviedėjo, kitus krikštijo, trečius rėšo moteristėn. Ir taip darbas sklandė. Bet vieną turėjo blogą įprotį, kad kaip kada perdaug ant "drasos" paimdavo.

Nors ir labai dirbo su savo pagalbininkais, bet parapija nedidėjo. Kunigo pragyvenimas buvo skurdus. Pagaliau ir tie pirmieji parapijonių pradėjo at-

A.a. Lietuvos Valstybės Prezidento

ANTANO SMETONOS

10 metų mirties minėjimas

Kovo mėn. 28 d. 6:30 val. vakaro Public Auditorium

MAŽAJAM TEATRE

Kalbės P. J. Žiūrys ir Balys Gaidžiūnas

Meninę programą išpildys solistės: Juzė Krištolaitytė ir Aldona Stempuzienė (duetai), Antanas Smetona jr. (pianos), akt. Petras Maželis (deklamacija), Čiurlionio ansamblis ir kt.

Visi clevelandiečiai mielai kviečiami dalyvauti.

ĮEJIMAS NEMOKAMAS

šalti. Matydami, kad jokio progreso nėra jų parapijoje, pradėjo kelti vaidus su savo klebonu. Ir prieita prie kumštynių. Vieną dieną kunigas Strazdas dingio iš Clevelando. Clevelandiečiai viešėdami Chicagoje matė tą kunigą Strazdą gatvėkary dirbant kunduktoriaus darbą.

BENDRUOMENĖS ŽINIOS

ORGANIZUOJAMAS SOCIALINIS SKYRIUS

Lietuvių Bendruomenė organizuoja Socialinį Skyrių, į kurį iki šiol apylinkės valdyba pakvietė, St. Golsanskį (pirmininką), B. Žiugzdą (sekr.), B. Cyviene, D. Degesį, P. Grauziniene, O. Jokubaitienę, adv. J. Smetoną ir J. Salasevičienę. Apylinkės valdybos narys socialiniams reikalams yra Flor. Saukevičius. Socialinio Skyriaus uždaviniai bus tautinio lietuvių solidarumo ugdymas, socialiniais reikalais rūpinimasis, gero lietuvių vardo išlaikymas, moralinė, materialinė bei teisinė parama įvairiais nelaimės atvejais ir kt. Šio skyriaus pirmasis posėdis įvyko kovo mėn. 13 d. adv. J. Smetonos kabinete, kurio metu buvo aptarti įvairūs numatomi darbai.

Socialiniams reikalams reikia lėšų, tad būtų gera, kad šiam gražiam tikslui įvairios organizacijos skirtų tam tikrą procentą nuo ruošiamų parengimų bei pavieniai asmenys prisidėtų savo aukomis. Lėšų, surenkamų normalia tvarka nuo nario mokesčių, socialiniams reikalams nepakanka, o yra reikalingų pagalbos ir globos.

Skyriaus pirmininko adresas: 1436 E. 82nd St., telef.: RA 1-4734.

NAMŲ SAVININKŲ SUSIRINKIMAS

Bendruomenės Ekonominė Taryba ėmėsi iniciatyvos susaukti Clevelando lietuvių namų savininkų susirinkimą, kuris įvyks kovo mėn. 21 d. (sekmadienį) 11:30 val. Lietuvių salėje (apačioje).

ORGANIZACIJŲ ŽINIAI

Cleveland Folk Arts Association greitai laiku išleis knygą, kurioje bus išvardinta visų Clevelande esančių tautybių organizacijų, klubų, sambūriai ir kt. Lietuvių Bendruomenė, norėdama, kad ir visos lietuviškosios organizacijos būtų įtrauk-

tos į šią knygą, ėmėsi iniciatyvos surinkti reikalingą medžiagą.

Organizacijos, sambūriai, klubai prašomi siųsti šias informacijas: organizacijos pobūdis (tautinė, kultūrinė, religinė ir pan.), pavadinimas, pirmininko ir vadovaujančių asmenų pilni vardai, pavardės, adresai ir telefonų numeriai.

Visą lietuviškąją medžiagą tvarko ir renka Dr. M. Žilinskas, kuriai visas informacijas kuo skubiausiai, iki kovo mėn. 30 d. ir siųsti šiuo adresu: 1448 Crawford Rd., Cleveland, Ohio, telef. SW 5-5721.

Knyga pasirodys gegužės mėn. 1 d. ir apims apie 2000 tautinių organizacijų.

IS PARENGIMŲ KALENDORIAUS

Clevelando lietuviai jūrų skautai rengia "Ažuolų" okteto ir so. listės Pr. Bičkienės koncertą, kuris įvyks gegužės mėn. 9 d. (sekmadienį) Lietuvių salėje. Vyt. K.

PAVASARIO SVENTEJE! ANNA MIHELICH

grįžusi iš Floridos į Clevelandą, esant dideliui sniegui gatvėje paslydo ir nusilaužė ranką. Gydomas užtruks 8 savaites. Linkim geros sveikatos.

REIKALINGA MOTERIS

priziūrėti vaikus ir tvarkyti namų darbus. Duodamas išlaikymas. Šaukti telef.: WI 1-6286

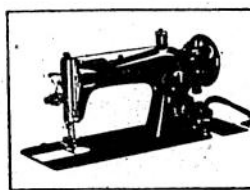
M. K. ČIURLIONIO KŪRINIŲ

Andriaus Kuprevičiaus piano įsakymais kaštuoja tik \$5.00.

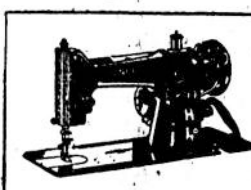
Siųskite pinigus:

DIRVA,
1272 E. 71 ST.,
Cleveland 3, O.

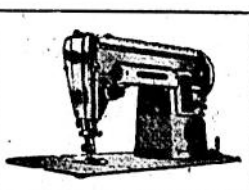
SINGER tinka viskam

STRAIGHT-NEEDLE

SWING-NEEDLE (zig-zag)

SLANT-NEEDLE

Kokio tipo ir modelio siuvamos mašinos Jums reikia, SINGER firmoj jus gausite. Daugiau kaip per šimtmetį siuvamų mašinų pramonė mes turime didelę praktiką pasiūlyti geriausią.

Jei jus norite SINGER firmos patarnavimo, ... ji yra netoli, žiūrėk į telefono knygą. Daugiau kaip 45 krautuvės šiaurinėje Ohio daly yra pasiruošusi patarnauti SINGER reikalingomis dalimis.

Taip pat atsiminkit SINGER siuvimo kursus, kuriuose dėsto prityrę mokytojai, kurie taip pat jums patars ir kokią naują SINGER pirkti.

Naujų SINGER siuvamų mašinų
kaina nuo \$94.50

Malonus Jūsų aptarnavimas. Mažiausias įmokėjimas. Ilgi terminai.

A Trade Mark of the Singer Mfg. Co.

SINGER SEWING CENTER

Pasižiūrėk į telefono knygą, kur yra SINGER-SAWING MACHINE CO. ... aplankyk krautuvę, kuri yra netoli jūsų.

Clevelande ir APYLINKĖSE

LIETUVIAI PER TELEVIZIJĄ

Kultūrinių darželių iniciatyva Clevelando lietuviai kovo mėn. 20 d. (šeštadienį) pasirodė televizijos programoje WXEL (8 kanalas). Nors mus iki laikraščio išėjimo niekas negalėjo tiksliai informuoti dėl programos, bet esam patyrę, kad dalyvaus solistės Juzė Krištolaitytė ir Aldona Stempužienė, pianistė Birutė Smetonienė, Čiurlionio ansamblis ir kt.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS

Clevelando skyriaus visuotinis metinis organizacijų atstovų susirinkimas kviečiamas sekmadienį, kovo mėn. 28 dieną 11:30 val., Lietuvių salėje. Visos organizacijos turi pasirūpinti, kad jų atstovai šiametiniame susirinkime būtinai dalyvautų. Organizacijų atstovai gali būti renkami visuotiniuose narių susirinkimuose arba skiriami valdybos. Kiekviena lietuvių organizacija į ALTO skyrių deleguoja nedaugiau kaip tris atstovus. Metiniame susirinkime bus tvirtinamos ALTO valdybos veiklos ir piniginės apyskaitos ir renkama nauja valdyba.

ORGANIZUOJAMAS PAVERTGŲJŲ TAUTŲ JUNGTTINIS KOMITETAS

ALTO Clevelando skyriaus valdybos iniciatyva yra organizuojamas Clevelande Jungtinis Pavertgųjų Tautų komitetas. Šiuo reikalu skyriaus valdyba išsiuntinėjo visų pavertgųjų tautų nacionaliniams komitetams atitinkamus raštus kviesdama prisidėti prie tokio komiteto.

DALYVAVO KONKURSE

Aldona Stempužienė, išlaikiusi konkursinius egzaminus, priimta į Cafarelli operos kompaniją, kurioje ji mokysis dainavimo ir dalyvaus operų pastatymuose.

KĄ SAKO PARTIZANAI APIE LIETUVOS ISLAISVINIMĄ?

Šia aktualia tema paskaitą išgirsime šį sekmadienį, kovo mėn. 21 d. 11 v. (tuoj po pamaldų) Lietuvių salėje. Kalbėtojas — Vyt. Staneika, buvęs pavertgtoje Lietuvoje ir grįžęs atgal, aktyvus pogrindžio kovotojas prieš okupantus, dabartinis "Laisvosios Lietuvos" redaktorius.

Po paskaitos — L. S. "Ramovė", Clevelando skyr. narių susirinkimas. Svarstoma darbų planas ir kiti svarbūs reikalai. Narių dalyvavimas būtinas. Kvietimai nebus siunčiami.

MARTYNUI VILČINSKUI 80 METŲ

Clevelandiečiui Martynui Vilčinskui suėjo 80 metų amžiaus. Jo garbei Juozo Vilčinsko namuose kovo mėn. 13 d. įvyko požiūvis. Dalyvavo daug artimųjų ir kaimynų.

DR. S. TAMOŠAITIS

prieš 6 savaites turėjęs dvi sunkias operacijas baigia sveikti namuose.

K. S. KARIUS

su ponu, praleidęs tris atostogų savaites keliaudami, grįžo atgal į Clevelandą.

P. BUTKIENEI 50 METŲ

Pr. Butkienė kovo mėn. 10 d. sulaukė 50 metų amžiaus. J. N. Braziiu namuose buvo surengti suakutviniai pietūs.

ATVYKO Į CLEVELANDĄ iš Prancūzijos į Clevelandą atvyko nuolatiniam apsigyvenimui Ant. Puškorius su žmona.

POPIERAVIMO IR DEKORAVIMO DARBAI

Mike Drosutis, senas vietinis gyventojas, popieravimo ir dekoravimo darbus atlieka sąžiningai ir prieinama kaina. 16924 Grovewood Ivanhoe 1-9239

Pamatyk idomų vaidinimą!

Šių metų kovo mėn. 27 d. 6:30 v. po pietų, Lietuvių salėje, VI. Braziiu dramos studija kartoją J. Griniaus 3 veiksmų dramą "Žiurkių Kamera".

Kurie neturėjęt galimumo pamatyti vaidinimo vasario 21 d., pasinaudokit dabar. Pamatysit, kaip bolševikai tardo lietuvių kalėjimuose.

Biletų kaina: \$1.50 ir \$1.00.

Biletai gaunami Spaudos kioske, Dirvoje ir pas platintojus. Kasa bus atidaryta 5 val. po pietų.

Rengia

Lietuvių Frontas

PADEKA

ALTO Clevelando skyriaus valdyba jaučia ypatingai malonią pareigą padėkoti visiems širdingai bendradarbiavusiems, rengiant didingą Clevelando lietuvių Vasario 16 dienos minėjimą-koncertą. Mūsų didžiausia padėka tenka muzikui Alfonsui Mikulskiui ir jo vadovaujamo Čiurlionio ansamblio choro dainininkams, ansamblio valdybos pirmininkui Jaunučiui Nasvyčiui ir visiems valdybos nariams, solistams J. Krištolaitytei, A. Stempužienei ir A. Braziiui, Radio Klubo valdybos pirmininkui J. Stempužiui ir bendradarbiams, visuomenininkui Pijui Žiūriui, lietuviškų laikraščių atstovams V. Rocičiui, V. Januškiui, V. Braziiui, Dirvos redaktoriui Biliui Gaidžiūnui, Lietuvių Bendruomenės pirmininkui St. Barzdukiui, kunigams Angelaičiui ir Ivanauskui, dailininkui K. Žilinskiui, skautams ir ateitininkams padėjusiems palaikyti tvarką salėje ir visiems Clevelando lietuviams gausiai atsilankiusiems į minėjimą ir į lietuviškai solidarai palaikiusiems.

Amerikos Lietuvių Taryba visų šių bendradarbių nepaprastą pasišventimą ir neįkainojamą darbą, rengiant minėjimą iškilmes, vertina, kaip auką skirtą Tėvynės vadavimo reikalams. Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus valdyba

SKAUCIŲ-SKAUTŲ BENDRAVIMAS

Kovo 6 d. Simano Daukanto Vyčių būrelis padarė bendrą iškylą į Chagrin Falls Res. su Clevelando vyresnioms skautėms kandidatėms. Sniėgas ir šaltis išvažiavimo nesutrukdė, bet priešingai, tik pakėlė nuotaiką.

Iš savo pusės skautės pereitą sekmadienį suruošė labai jaukią bendrą arbatėlę, praėjusią su nemažesniu pasisekimu.

PARDUODAMAS NAMAS

Gražus 8 kambarių butas su gase šildymu, dideliu rūsiu ir garažu. Geras plotas. Reikalingas nedidelis įmokėjimas. 7701 Aberdeen HE 1-6010

PARDUODAMI BALDAI

valgomasis, sofa ir dvi kėdės, ova su matracu. Galit sekmadienį nuo 10:30 iki 12 val. suikti savininką Dirvoje.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

Du kambariai ir virtuvė. Gali būti du ar vienas asmenys. Telef.: EN 1-6543. Saukti tarp 4-6 val.

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėje 7106 Superior Ave. Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiką, bet kokios rūšies foto patarvimas Jums. Modernūs portretai, vestuvės, šeiminių, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų švaidžių fotografas, dabar CLEVELANDE.

PARDUODAMAS PIANINAS

Labai maža kaina. Saukti: J. Gražulis, 1317 E. 65 St., HE 1-1749 (11)

NAMŲ IR ŪKIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGA

Visi, kurie turite parduoti namus ir ūkius ar norite pirkti, pirmiausia pasitarkit mūsų įstaigoje.

WADE PARK REALTY

7032 Wade Park Ave., Telef.: HE 2-2922 Sav. A. Kazakevičius,

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave., Cleveland 3, Ohio Tel.: EX 1-0376

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaiviantieji gėrimai,

vynas ir šampanas (prancūziškas)

Parengiami vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atidaryti trečiadieniais iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

SPECIALI PROGA!

PARDUODAMAS DIDELIS NAMAS

4 šeimų, 6 kambarių kiekvienas, E. 93 ir Superior Ave. rajone. Prašoma \$22.000. Tuojau įmokėti \$7-8000. Savi-ninkas finansuoja.

Saukti ir kitais panašiais reikalais:

JAMES & LEMON REALTY

EV 1-7212

SK 1-8658

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežiant

geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

Šios trys krautuvės duoda ir keičia Eagle Stamps

Mūsų prekybinė garbė paremta 40 metų praktika parenkant medžiagų rūšis ir už jas garantuojant. Mes nelaikome antros rūšies medžiagų, o jų kainos žemesnės negu bet kurioj kitoj krautuvėje.

WOLFS FABRICS

7012 Superior Ave.

EN 1-3764

Viskas papiginta 25% iki 50% už suknelės, megztinius, bliuskas, marškinius.

NEPAPRSTA PROGA IR KOKYBĖ!

EZELLA DRESS SHOP

7011 Superior Avenue

EX 1-8653

DVIGUBAI ŽENKLŲ KAS ANTRADIENĮ

VYRAI! AR JUMS NESKAUDA KOJŲ? AR JOSŲ BATAI YRA NEPATOGUS?

PAMEGINKIT ARCH SUPPORT minkštus, išskiotus masąžinius batus

Puikus Velykinių batų pasirinkimas

Moterims ir vaikams

DVIGUBAI ŽENKLŲ ANTRADIENIAIS

JAMES SHOE STORE

7041 Superior Ave.

SUMUŠTINIAI GERIMAI SODA.

MARNELL'S

7023 Superior Avenue

Saldainiai, Riešutai, Popkornai

Čia susitikt savo draugus po pamaldų

Geriausią kavą mieste

Pradėkit su maža suma... bet pradėkit dabar!

TAUPYKITE SUPERIOR SAVINGS

ir gaukite pilnai:

pelną: dabartines palūkanas 2 1/2 %

saugumą: apdrausta iki \$10.000

patogumą: atidara šeštadienį iki 12:00 po pietų

atidara penktadienį 9:30 iki 2:30 ir 4:30 iki 6:00

(Uždaryta visą dieną trečiadienį)

„ pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį 9:30 iki 2:30

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

Cleveland, Ohio

GERESNIŲ NAMŲ STATYTOJAI VISUOMET ĮSTATO MONCRIEF

Šildymą ir oro vėsinimą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park

EX 1-0911

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

7526 Star Avenue

Cleveland 3, Ohio

P J KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2621

Noredami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausiu pigia kama. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudimo reikaluose.

Sutaisau paskolas pirm. morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Wilkelis Funeral Home

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicott 1-1763

CLEVELANDO LIETUVIŲ "VAIDILOS" TEATRAS

Kovo mėn. 21 d. 4 val., Lietuvių salėje

RENGIA

BALETO-LITERATūros VAKARAI

PROGRAMOJE:

Jaunosios "Vaidilos" Teatro baleto studijos mokinės, dalyvaujanti GERALDINE SOTAK ir EDWARD E. HARRIS pašoks: Chopino — valsą Nr. 7, Čaikowskio — Kiniečių šokis iš baleto "Spraktukas", Lisztio — Meilės sapnas, Paderevskio — Menuetą, baletinius etiudus ir kt.

Literatūrinę programą dalyvauja "VAIDILOS" Teatro aktoriai, kurie išpildys mūsų rašytojų: Maiorinio, Krėvės, Peškauskaitės, Nagio, Binkio ir kt. kūrinys.

Literatūrinę programą paruošė

DR. M. ŽILINSKIENE ir A. AUGUSTINAVICIENE

Kostiumai ir dekoracijos

akt. PETRO MAZELIO

Programą sudarė ir jai vadovauja — "VAIDILOS" Teatro meno vadovas

akt. PETRAS MAZELIS

Biletus galima įsigyti: "Dirvoje", Spaudos kioske ir pas p. A. Paškoni. Telef.: SW 1-5297.

VISI, YPAČ JAUNIMAS, KVIEČIAMI ATSLANKYTI

